ΤΕΥΧΟΣ 13—14ον ΑΘΗΝΗΣΙ 1—15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1910

Η ΦΥΣΙΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'-ΤΟΜΟΣ ΙΑ'-ΕΤΟΣ 21
Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ δρ. 16
Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ γρ 20

ΔΙΕΥΘ. ΕΚΔΟΤΗΣ: ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Σωκράτους ἀρ 2
Καὶ ὁδὸς Κοραῆ ἀριθ 5

ΤΑ ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

ΚΑΙ Η ΔΙ' ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν τῷ περισπουδάστῳ περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀσκληπιείων συγγράμματι τοῦ κ. Ἀρ. Π. Ἀραβαντινοῦ εὑρίσκομεν ἀπορίας, ὅτι ἐνῷ πᾶσαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἱστορίαν τῆς Ἰατρικῆς ξέναι συγγραφαὶ ὁμιλοῦσι διὰ μακρῶν περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀσκληπιείων, τὰ ἐν αὐτοῖς ἰατρικὰ εὑρήματα καὶ πρὸ πάντων τὰ βαρυσήμαντα ἰατρικῆς ἰάματα τῆς Ἐπιδαύρου ἐλάχιστα ἢ μόνον χρονογραφικῶς μνημονεύονται καὶ ὅτι τὸ ἀνέκαθεν καλύπτον τὴν ἰατρικὴν λειτουργίαν τῶν Ἀσκληπιείων σκότος ἢ ὁ μυστικισμὸς κατέστησαν ἀφανῆ καὶ τὰ πραγματικὰ ἰαματικὰ μέσα, ἅτινα οἱ ἱερεῖς ἰατροὶ ἐφήρμοζον.

Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα, εἰς ὃ θὰ ἐνδιατρίψωμεν, ἀποροῦντες πῶς οἱ ξένοι καὶ ἄλλοι ἁρμοδιώτεροι ἡμῶν δὲν ἐξήτασαν τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα καὶ τὸ κυρίως ἐπικρατῆσαν πνεῦμα εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν διαφήμισιν τῶν Ἀσκληπιείων.

Περὶ τῶν Ἀσκληπιείων εἰδικοτέρας μελέτας ἐφιλοπόνησαν οἱ ἡμέτεροι Κουμανούδης, Στάης, Καστριώτης, Καββαδίας, Σβορῶνος, οἱ ξένοι κ. κ. Köhler, Reinach, Urlich, Baunach, Magnus καὶ ἄλλοι, ὡς καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Herzog περὶ τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν, ὡς ἐσχάτως καὶ ὁ ἡμέτερος φίλος καὶ διακεκριμένος ἰατρὸς κ. Ἀραβαντινὸς καὶ μολονότι ἔχουσιν ἀρκετὰ τεκμήρια, ὅπως πεισθῶσι καὶ διαφωτίσωσι τὸν κόσμον περὶ τοῦ εἰδικοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τῶν ἀρχαίων τούτων Ἀσκληπιείων καὶ τῆς τότε ἐξασκουμένης ἀπαραιτήτου θεραπείας ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τούτῳ διαμενόντων ἁρμοδίων ἱερέων, ἐν τούτοις, ὡς εἴπομεν καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ ἡμῶν μελέτῃ ἢ ἐντελῶς ἀποσιωπῶσι τὸ σοβαρὸν καὶ διαφωτιστικὸν τοῦτο ζήτημα ἢ κατειρωνεύονται τῆς θείας ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, ἣν ὡς βλέπομεν ἐν τοῖς σωζομένοις ἀποσπάσμασι, προεκάλουν καὶ ἐμεσολάβει καὶ ἐθεράπευεν ἀπ' εὐθείας ἢ συνεβούλευε τὰ εἰκότα ἢ ἀποκρούουσι τὸ δυνατὸν τῆς τοιαύτης μεσολαβήσεως καὶ ἐνεργείας, μὴ ἀποδεχόμενοι τοιαύτην ἐκ τοῦ ἀοράτου δυνατὴν θεραπείαν ἐκτὸς τῆς ἤδη ὑπαρχούσης ὁρατῆς συγχρόνου ἰατρικῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Ἀσκληπιὸς
κατὰ τὸ ὑπάρχον ἄγαλμά του ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ.

Ἐρείπια τοῦ Ἀμφιαράου.
τοῦ περιφημισμένου μαντικοῦ θεραπευτηρίου.

Ἐξετάσωμεν ἤδη χρονογραφικῶς τὸ πρᾶγμα. Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀρχαιότητος ἡ ἰατρικὴ στενῶς συνεδέετο πρὸς τὰς θρησκευτικὰς ἐν γένει δοξασίας, ὅλοι δὲ ἀνεξαιρέτως οἱ θεοὶ οὓς ἐλάτρευον, εἶχον τὴν ἰατρικὴν αὐτῶν, κατὰ τὴν ἱστορίαν, εἰδικότητα, ἀπέδιδον δ' εἰς αὐτοὺς τὴν ἀποκλειστικὴν ἰδιότητα τῆς κατοχῆς τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς καὶ ἑπομένως τὴν δύναμιν νὰ διαθέτωσι τὰ κατ' αὐτήν. Τούτου ἕνεκα ἐπεκαλοῦντο πάντοτε τὴν μεσολάβησιν αὐτῶν, πρὸς ἄμεσον ἐπικουρίαν ἢ πρὸς ὑπόδειξιν τῶν ἀπαιτουμένων μέσων διὰ τὴν θεραπείαν τῶν διαφόρων ἀνθρωπίνων νόσων. Διὸ καθ' ὅσον ὡμολόγουν καὶ ἐκ τῆς πείρας ἀνεγνώριζον οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι προπάτορές μας, ὅτι αἱ πνευματικαὶ των δυνάμεις, ὅσω πρακτικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ καὶ ἂν ἦσαν, ἐθεωροῦντο ἀμφίβολοι καὶ ἀνεπαρκεῖς πρὸς ὑπόδειξιν τοῖς πάσχουσι τῶν ἀπαιτουμένων ἐπακριβῶς μέσων πρὸς θεραπείαν των, ἀπέναντι τῶν θείων πνευματικῶν ὑποδείξεων.

Καὶ ὄντως δὲ ἀπελάμβανον, εἴτε δι' ὀνείρων, εἴτε δι' ἐγκοιμήσεως, ὑποβολῆς καὶ τῶν τοῦ πνευματισμοῦ καὶ ὑπνωτισμοῦ μέσων ὡς θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες, πραγματικῶν καὶ ὡρισμένως θετικῶν ἐνδείξεων τῶν τῆς θεραπείας των μέσων. Ἅπασαι δὲ αἱ ἀπολαμβανόμεναι ἐκ τῶν θεῶν (πνευμάτων, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον) ὁδηγίαι, ἦσαν ἐπιτυχεῖς, δι' ὅπερ δὲν ἔπαυον ἀποδίδοντες εἰς τὰς θεότητας ταύτας τὸν ἀπαιτούμενον σεβασμὸν καὶ τὴν δέουσαν ἐκτίμησιν πάσῃ θυσίᾳ διὰ τὴν τοιαύτην ἔνδειξιν τῶν μέσων πρὸς σωτηρίαν των.

Τὸ πρῶτον, κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἀνθρώπινον ὑπέρχον ὄν, ὅπερ κατεῖχε τὸ μυστήριον καὶ κατὰ τὸν **Πίνδαρον πολυπήμονας ἀνθρώποισιν ἰᾶσθαι νόσους,** *ἐθεωρήθη διὰ τὰς ὑπερφυσικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας, ὡς ἐνέχον θεῖαν φύσιν, ἦτο ὁ Ἀσκληπιός, ὅστις καὶ κατετάχθη κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα τότε ἔθιμα εἰς τὴν χορείαν τῶν ἡμιθέων, ἡ δὲ μυθολογία μᾶς τὸν μεταδίδει ὡς υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του οἱ ὀπαδοὶ καὶ μαθηταί του ἵδρυσαν ἐκ σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ἕνεκεν Ναοὺς εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς ἐξυγιαντήρια τῶν προσερχομένων. Καὶ γνωρίζομεν ὅτι οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐκοπίαζαν οὔτε ἐδαπάνων εἰς μάτην. Ἐν τοῖς Ναοῖς τούτοις ἰδίως ἐπικλήσεις πρὸς τοὺς θεοὺς (τὰ πνεύματα) ἐγένοντο διὰ τὴν ἴασιν τῶν νόσων, ἐνῶ εἰς τὰ Ἀσκληπιεῖα εἰδικῶς ἐτελοῦντο αἱ ἀσκήσεις καὶ θεραπευτικαὶ μέθοδοι κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν ἱερέων καὶ τὰ ἐπικρατοῦντα ἐν τούτοις ἔθιμα.*

Τὸ ἀρχαιότατον τῶν Ἀσκληπιείων ἦτο τῆς Τρίκκης, κατὰ τὸν Στράβωνα, ἔνθα τὸ πρῶτον ἀνεφάνη ἡ τοῦ θεοῦ τῆς ἰατρικῆς λατρεία

Τὸ γνωστότερον δὲ καὶ περιφημότερον ἐθεωρεῖτο τὸ τῆς Ἐπιδαύρου, οὗτινος παραρτήματα ἦ κλάδοι ἦσαν τὰ Ἀσκληπιεῖα τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κῶ, τῆς Κνίδου, τῆς Μεγαλουπόλεως, τῆς Λήλου, τῆς Κυλλήνης, τῶν Κεγχρεῶν, τῆς Περγάμου καί τινα ἄλλα.

Ἵνα ὅμως τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα θεραπευτήρια ἀνεγερθῶσιν ἐπισήμως καὶ πανδήμως οὕτως εἰπεῖν εἰς τὰ κυριώτερα μέρη τῆς τότε εὐκλεοῦς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν ἀνοχὴν τῆς τε δημοσίας ἀρχῆς καὶ τῆς δημοτικῆς καὶ νὰ προσέρχωνται πλήθη κόσμου, προεξέχοντος καὶ μή, νὰ τυγχάνωσι ταῦτα ἀμερίστου φήμης καὶ ἐκτιμήσεως παρὰ πάντων, ἀρχῶν τε καὶ ἀρχομένων, νὰ διατελῶσιν ἐν εὐμαρείᾳ καὶ πλούτῳ καὶ διατηρῶνται διὰ τῆς πλουσιοπαρόχου συνδρομῆς καὶ ἀναριθμήτων παροχῶν τῶν ἰωμένων, πάντα ταῦτα τί ἄλλο διαδηλοῦσιν ἢ ὅτι ἡ ἀνταπόδοσις ἦτο πραγματικὴ καὶ ὁριστική, ἡ δὲ θεραπεία ἀνταξίως ἱκανοποιητικὴ καὶ ἰσοχρόνως εἰλικρινής; Καθίσταται δὲ ζήτημα σπουδαίας ἐξετάσεως καὶ μελέτης ἀφ' ἡμῶν τῶν μεταγενεστέρων τοῦτο καὶ οὐχὶ σιωπῆς καὶ περιφρονήσεως.

Πᾶσα διάγνωσις καὶ ὑπόδειξις τῆς θεραπείας οἱασδήποτε νόσου, ἐγίνετο διὰ τῆς θείας ὁδοῦ, ἐπιτυχὴς ὡς φαίνεται καὶ ἀποτελεσματική, οὐδαμοῦ δὲ παρατηρεῖται οὔτε ἀνευρίσκεται μεμψιμοιρία καὶ ἀποτυχία θεραπείας τοῖς προσερχομένοις ὡς καθ' ἑκάστην βλέπομεν εἰς τὰ σύγχρονα ἡμῖν ἰατρεῖα καὶ θεραπευτήρια, σανατόρια καὶ κλινικάς Καὶ τοῦτο, διότι καθαρῶς καὶ σαφῶς ἐμφαίνεται ἡ χαρακτηρίζουσα διαφορὰ τούτων ἀπ' ἐκείνων. Καθόσον εἰς μὲν ταῦτα οὐδεμία θεϊκὴ ἢ πνευματικὴ δύναμις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἢ ἐπικαλεῖται, ἐνῶ εἰς ἐκεῖνα πρωτίστως καὶ κυρίως ἡ ἐπίκλησις, ἐπικουρία καὶ μεσολάβησις τοῦ θείου ἐπεζητεῖτο καὶ διενεργεῖτο.

Καὶ τοὐντεῦθεν εἰς μὲν τ' ἀρχαῖα Ἀσκληπιεῖα ἡ ἐπιτυχία ἦτο πλήρης, εἰς δὲ τὰ νεώτερα, μολονότι τινὰ οὕτως ἐπεκλήθησαν, διαφημισμοῦ ἕνεκεν, ἡ ἐπιτυχία εἶναι πρωτίστως ἀμφίβολος καὶ ἐφεκτική. Ἀφοῦ δὲ τὰ ἀρχαῖα Ἀσκληπιεῖα ἦσαν ἀνώτερα τῶν παρόντων, διατί ταῦτα δὲν συνταυτίζονται ἐκείνοις, ἐφαρμόζοντα τὰ αὐτὰ μέτρα;

Πρὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, λέγει ὁ Γαληνός, ἡ ἰατρικὴ ἦτο ἀπολύτως ἐμπειρικὴ καὶ μόνον διὰ φυτῶν ἐθεραπεύοντο οἱ ἄνθρωποι, ἐνῶ αὐτὸς τὴν ἀνύψωσεν εἰς θείαν ἐπιστήμην.

Τοῦτο δὲ εἶναι βεβαιότατον, διότι καὶ ὁ Πλάτων καὶ ὁ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι ἀναφέρουσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ. Δέον δὲ ν' ἀποδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς ἦτο πνευματιστὴς ἢ ἐμπνευσμένος καὶ ὡς τοιοῦτος μετέδωκε τὸν τρόπον τῆς ἄνωθεν θεραπείας τῶν νόσων καὶ εἰς τοὺς υἱούς του καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν Ναῶν καὶ εἰς τοὺς ὀπαδοὺς αὐτῶν τοὺς Ἀσκληπιάδας. Ἡ μέθοδος δὲ αὕτη συνίστατο εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πρὸς τὸν θεὸν πίστεως καὶ τῆς προετοιμασίας καὶ ἀσκήσεως τῶν ἀρρώστων πρὸς παραγωγὴν ὀνείρων, ἐγκοιμήσεων κτλ. Συνάμα δὲ ἐπῳδαί, εὐχαὶ ἢ δεήσεις πρὸς ἀπομίκρυνσιν τῶν δεινῶν, ἤτοι τοῦ ὑπερανθρώπου ἐκείνου καὶ κακοποιοῦ ὄντος, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ὁ κακὸς δαίμων, ὁ προξενῶν τὰς νόσους τοῖς ἀνθρώποις

Οἱ ἀρχαῖοι προπάτορές μας σὺν ταῖς ἄλλαις προόδοις αὐτῶν ἐν ταῖς τέχναις καὶ ταῖς ἐπιστήμαις, τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ ἀστρολογίᾳ δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ὑπεράνω τοῦ ἀνθρώπου εὑρίσκεται ὁ πνευματικὸς κόσμος, ὁ διέπων τὰ ἀνθρώπινα, συνῳδᾷ τοῖς φυσικοῖς νόμοις καὶ ὅτι, ὅπως οἱ θεοὶ δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι δεινὰ τῷ κόσμῳ μας, ὁμοιοτρόπως δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι καὶ τὸ καλόν. Δὲν διεξέφευγεν ὁμοίως τῆς ὀξυνοίας των, ὅτι ἡ ὕλη ἦτο ἀπόρροια πνευματικῆς βουλήσεως καὶ ὁδηγίας καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄργανον ἀνωτέρου πνευματικοῦ κόσμου. Πρὸς αὐτὸν λοιπὸν ἔστρεφον τὴν προσοχήν των καὶ ἀπ' αὐτοῦ μᾶλλον ἀνέμενον τὴν βελτίωσιν καὶ θεραπείαν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν γηίνων, κατορθώσαντες μάλιστα ὥστε καὶ νὰ συνεννοῶνται μετὰ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου διὰ τῶν ὀνείρων, ἐγκοιμήσεων ἢ ὑπνωτισμοῦ, ὑποβολῆς κτλ.

Ἐν τῷ περισπουδάστῳ αὐτοῦ συγγράμματι ὁ κ. Α. Ἀραβαντινὸς γράφει αὐτολεξεὶ ὡς ἀκολούθως περὶ τῆς ἐφαρμοζομένης θεραπείας.

α') Ἦτο **γενική,** *δι' ὅλους τοὺς εἰσερχομένους* **ἱκέτας.**

β') **Προπαρασκευαστική** *διὰ τὴν μέλλουσαν θεραπείαν.*

*γ') **Εἰδική** δι' ἑκάστην νόσον.*

Ὁ σκοπὸς τῆς **Γενικῆς** *θεραπείας ἐξεπληροῦτο διὰ τῆς ἀφθόνου παροχῆς εἰς τοὺς προσερχομένους πάντων τῶν μέσων τῆς διασκεδάσεως καὶ εὐζωΐας, σημαντικῶν ἀσκήσεων, περιπάτων, ὑδροθεραπείας, ψυχαγωγικῶν θεαμάτων, μουσικῆς, ἀγώνων, καλῆς τροφῆς καὶ διὰ τῆς αὐστηρᾶς καὶ ἀπολύτου καθαριότητος, ἥτις ἐφηρμόζετο ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις εἰς τὰ θαυμάσια ταῦτα ἱδρύματα. Εἰς ἀπόστασιν πολλῶν σταδίων πέριξ τῶν ναῶν τούτων ἀπηγορεύετο νὰ κτίζωνται ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, κατοικίδια ζῷα δὲν διετήρουν ἐντὸς τῶν Ναῶν, οἱ δὲ κύνες ἀπεδιώκοντο. Οἱ ἑτοιμοθάνατοι ἀπεμακρύνοντο ἐκ τῶν Ναῶν, ὅπως μὴ ἀποθάνωσιν ἐντὸς αὐτῶν. Τοκετὸς οὐδεὶς ἐπετρέπετο νὰ γίνῃ. Διὰ τοῦτο καὶ Ἀντώνιος ὁ εὐσεβής, βραδύτερον κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ἔκτισεν εἰς τὴν Ἐπίδαυρον ἰδιαίτερον διαμέρισμα δι' ἐξόδων του, χρησιμεῦον διὰ τὰς ἐπιτόκους γυναῖκας καὶ πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν νεκρῶν.*

Ἡ **προπαρασκευαστικὴ** *θεραπεία συνίστατο εἰς τὰ ἑξῆς: Οἱ πάσχοντες ἱκέται καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι αὐτῶν, διότι ἐπέμποντο ἐνίοτε καὶ τοιοῦτοι πρὸς ζήτησιν συμβουλῶν, ἐπλύνοντο πρῶτον δι' ὕδατος, κατὰ προτίμησιν θαλασσίου ἂν ὑπῆρχεν ἐκεῖ που πλησίον τοιοῦτον. Εἶτα ὑπεβάλλοντο εἰς ὑποκαπνισμοὺς δι' ἀρωμάτων ἢ καιομένων ἀντισηπτικῶν βοτάνων καὶ ἐν τέλει εἰς νηστείαν αὐστηρὰν, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βλαπτικῆς τροφῆς, δυναμένη νὰ βαρύνῃ τὸν στόμαχον καὶ ἐπηρεάσῃ τὴν θεραπείαν.*

Εἰδικὴ δὲ θεραπεία ἦτο ἡ δι' ἑκάστην ταύτην προωρισμένη καὶ ταύτην βλέπομεν ἐπὶ τῶν διασωθέντων διαφόρων πλακῶν τῶν ἐπιγραφομένων ἰαμάτων τῆς Ἐπιδαύρου.

Πάντα τὰ προκαταρκτικὰ ταῦτα μέσα ἐν χρή-

σει καὶ σήμερον ὄντα, ἀποτελοῦσι διὰ τὸν προσεκτικὸν ἰατρὸν τῆς σήμερον ἰατρικὴν ἐπέμβασιν πρώτης τάξεως διότι ὁ καθαρὸς ἀήρ, τὰ λουτρά, ἡ καθαριότης, ἡ δίαιτα, ἡ ἀπολύμανσις, ἡ ἀντισηψία, ἀποτελοῦν καὶ σήμερον ἔτι ὡς καὶ πάντοτε, μέσα θεραπευτικὰ ἰσχυρότατα δι' ὅλα τὰ νοσήματα ἐν γένει.

Ὡς φανερόν, πάντα παρελήφθησαν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἰατρικῆς, ὅπως τόσα ἄλλα, μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι ὁ μυστικισμός, ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ, πνευματισμοῦ, ἀρωμάτων καὶ ὑποβολῆς, διατηρηθεὶς ὡς ἰδιαίτερος κλάδος εἰς τοὺς ἱερεῖς ἰατροὺς μόνον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, φυσικῶς ἐπαύσατο βαθμηδὸν ὑπάρχων καὶ λειτουργῶν μὲ τὴν παρακμὴν τῶν Ἀσκληπιείων, μὴ μεταδοθεὶς μέχρις ἡμῶν, ὡς ἐκ τῆς καταπτώσεως τῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως καὶ εὐκλείας καὶ τῆς ἰδιαιτέρας, ἣν προαπαιτεῖ μαθήσεως καὶ ἀσκήσεως.

Ὥστε ἡ σύγχρονος ἀτελὴς ἰατρική ὁ εἰσχωρήσας δυστυχῶς ὑλισμὸς ἀπανταχοῦ καὶ ἡ ἄγνοια πάσης πνευματιστικῆς μεθόδου, ὡς καὶ ἡ ἀποχὴ τῶν ἁρμοδίων νὰ ἐγκύψωσι μετὰ σθένους καὶ σοβαρότητος εἰς τὸ θέμα τοῦτο, ἐπέφερον τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ὑπερφυσικῆς, οὕτως εἰπεῖν μεθόδου, ἣν μετεχειρίζοντο οἱ προπάτορές μας ἰατροὶ εἰς τὰ Ἀσκληπιεῖα πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν.

Καὶ ὅμως πάντες, ὡς καὶ ὁ κ. Ἀραβαντινός, ὁμολογοῦσιν, ὅτι αἱ ἀρχαῖαι μέθοδοι ἐκαλύπτοντο ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ πέπλου τῆς ὑπερφυσικότητος καὶ τοῦ μυστηρίου, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀνωτέρω εἴπομεν, διὰ τῶν ὀνείρων, ἐγκοιμήσεων, ἱεροτελεστιῶν καὶ μυσταγωγιῶν, αἵτινες ἀπετέλουν τὴν ἀπόκρυφον ἀκολουθίαν καὶ τὴν ὑπεράνθρωπον ἰαματικὴν δύναμιν τοῦ μεγάλου τῆς ἰατρικῆς παράγοντος.

Ἀφοῦ δὲ καθαρῶς ὑπάρχει τὸ ἐκτελούμενον μυστήριον, ὅπερ πάντες οἱ τότε καὶ ἀπεδέχοντο καὶ ἐξετίμων, πῶς ἡ σύγχρονος ἰατρικὴ σιωπᾷ ἢ κατειρωνεύεται αὐτοῦ; Εἶναι λοιπὸν ὑπὸ ἔποψιν ἐπιστημονικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἀνώτερα τὰ σημερινὰ Σανατόρια καὶ ἰατρεῖα τῶν ἀρχαίων Ἀσκληπιείων; Δὲν πιστεύομεν. Ἀφοῦ δὲ πιστεύουσιν σήμερον εἰς τὴν ὑποβολὴν καὶ αὐθυποβολήν, ὅπως καὶ οἱ τότε, διατί δυσκολεύονται ὡρισμένως ν' ἀποφανθῶσιν;

Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι δὲν περιεσώθησαν ἄχρις ἡμῶν περιγραφαὶ κατάλληλοι καὶ χρονογραφικαὶ ἀφηγήσεις, ὅπως ἀρθῇ ἐντελῶς ὁ καλύπτων πέπλος τοῦ μυστηρίου τούτου, οὐχ ἧττον αἱ ὑπάρχουσαι ἀνωτέρω ἐνδείξεις, ὡς καὶ αἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν ἱστορικαὶ σημειώσεις τῶν παθόντων καὶ ἰαθέντων ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις, αἱ περιγραφαί, αἱ ἀπαντώμεναι εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τῆς Περγάμου τοῦ νοσηλευθέντος Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος, ὡς καὶ ἡ μακρὰ διήγησις Ἰουλίου τινὸς Ἀπελλᾶ, ὅστις ἐνοσηλεύθη εἰς τὴν Ἐπίδαυρον κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους τῶν Ἀντωνίνων. δίδουσιν ἡμῖν τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἡ ἐξασκουμένη ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις ἐκείνοις θεραπευτικὴ ἰατρικὴ ἦτο ἱερὰ καὶ ὡς τοιαύτην ἐξελάμβανον πάντες οἱ τοῦ καιροῦ ἐκείνου μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων μέσων.

Τὸ Ἀσκληπιεῖον τῶν Ἀθηνῶν, ὅπερ ἐκ τῶν πρώτων, ὡς γνωστόν, ἀνεσκάφη, παρέσχεν ἡμῖν πολύτιμα σχετικὰ τεκμήρια διὰ τῶν ποικίλων ἀνακαλυφθέντων ἀναγλύφων, ἐπιγραφῶν καὶ ἀναθημάτων καὶ τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ταχυτέραν ἀνασκαφὴν καὶ ἀποκάλυψιν τοῦ τῆς Ἐπιδαύρου, ὅπερ συνεπλήρωτε τὴν μόρφωσιν ἀσφαλεστέρας γνώμης περὶ τῶν ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις ἐν γένει τελουμένων, διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν διαφόρων αὐτοῦ διαμερισμάτων, καὶ πλείστων ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλων στοιχείων.

Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἡμετέρου θέματος, δηλονότι τῆς διὰ τῆς θείας μεσολαβήσεως ἰατρικῆς θεραπείας τῶν προσερχομένων ἀσθενῶν, ἱκετῶν πάνυ δικαίως καὶ ἐπιτυχῶς μετακαλουμένων, θὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἱερῶν, τοῦ Ἀμφιαράου, τῆς Τιθορέας καὶ τοῦ ἱεροῦ ἄλσους τοῦ Τροφωνίου

Τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου, κατὰ τὸν Παυσανίαν, ἦτο μαντικὸν θεραπευτήριον, μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, κείμενον, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ὠρωποῦ, ἐπὶ τῆς καλουμένης θέσεως σήμερον Μαυροδήλεσι. Ἀνεσκάφη τῷ 1884 καὶ εἰκόνα σχετικὴν παρέχομεν ἔναντι τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ ὑπὸ τῆς μυθολογίας ἀναφερόμενος ἥρως Ἀμφιάραος, εἷς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, ὁ μόνος ἐπιζήσας τῆς καταστροφῆς ἐκείνων, κατεπόθη ὑπὸ τῆς γῆς μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ τεθρίππου αὐτοῦ ἅρματος, διερχόμενος ἐν βίᾳ ἐκεῖθεν κατὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως οὗτος ἐξεβράσθη ἐκ τῶν ὑποχθονίων μὲ τὴν ἱερὰν ἰδιότητα θεοῦ, πεπροικισμένου μὲ τὴν εἰδικότητα τῆς μαντικῆς καὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀνθρωπίνων νόσων. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν εἶχεν ἀνιδρυθῇ μεγαλοπρεπὴς ἔξοχος Ναὸς καὶ μέγα Μαντεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀμφιαράου, ὅστις ἦτο ὡς φανερὸν πνευματιστής, ὡς τοὺς ἀποκαλοῦμεν σήμερον. Μέγα δὲ μέρος τοῦ Ναοῦ τούτου ἦτο μεταβεβλημένον εἰς συστηματικὸν θεραπευτήριον. Ὑπῆρχον δὲ βωμός, θέατρον, στοά, βάθρα, ἀγάλματα κτλ.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΠΡΟΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ἡ ἐργασία τοῦ Δόκτορος Λώλ

Ἀνάπλασις τοῦ πρώτου ἀνθρώπου

Διαφοραὶ ἀπὸ τὸν σημερινὸν

Ἀπό τινος τὸ Μουσεῖον Πρέμποδυ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Yale, ἐπισύρει πληθὺν ἐπισκεπτῶν. Ὁ καθηγητὴς Ριχάρδος Λώλ, σοφὸς συνάμα δὲ καὶ καλλιτέχνης, ἐξέθεσεν ἐσχάτως τὸ ἄγαλμα τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου. Ὁ μεμακρυσμένος αὐτὸς πρόγονος, σύρει μᾶλλον τὴν περιέργειαν ἢ τὸν σεβασμόν. Ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι ἡ ὁμοιότης δὲν εἶνε ἀπολύτως ἠγγυημένη, ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς τέχνης δὲν εἶνε ἔργον φαντασίας, διότι τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἀρχαιτύπου ἀνθρώπου ἀνηγέρθη ἐπὶ τῇ βάσει αὐθεντικῶν γεγονότων.

Κατὰ τὸ 1856 ἐν κρανίον καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπινα, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων ἡμῶν προγόνων, οἵτινες ἠγνόουν τὴν κατασκευὴν τῶν ἀξινῶν ἐξ ἐπεξειργασμένων χαλίκων, (αἵτινες ἀξῖναι ἐσημείωσαν κατόπιν τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ) εὑρίσκοντο εἰσέτι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀκατεργάστου λίθου, ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Γερμανίαν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Φελδάϋφερ.

Ἡ ἀναστήλωσις τῶν δύο σκελετῶν τῶν εὑρεθέντων κατὰ τὸ 1889 εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Σπὺ εἰς τὸ Βέλγιον, καθιστᾷ πᾶσαν συζήτησιν ἀδύνατον, καθόσον τὰ λείψανα ταῦτα προήρχοντο ἐκ τῆς αὐτῆς ἀνθρωπίνης γενεᾶς ὅπως καὶ τὰ ἀνακαλυφθέντα ὀστᾶ εἰς Φελδάϋφερ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Νιούδερταλ.

Ὁ καθηγητὴς τῆς παλαιοντολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Yale δίδει ἀκριβῆ περιγραφὴν εἰς τὸν «Ἀνεξάρτητον», περὶ τῆς μεθόδου, ἣν ἠκολούθησεν ὅπως φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἔργον του τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου. Ἐξήτασεν ὄχι μόνον τὰ ἀνθρώπινα λείψανα τὰ εὑρεθέντα κατὰ τὸ 1856 καὶ τὸ 1889, ἀλλ' ἔτι καὶ ὅλα τὰ ὀστᾶ τῆς παλαιολιθίνης περιόδου, τὰ κατεμέτρησε λεπτομερέστατα καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τῶν ἐπιμόνων ἐρευνῶν του ἓν σύνολον συμπερασμάτων, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ πρωτογενὴς ἄνθρωπος ἀναφαίνεται οὐχὶ ὑπὸ εὐνοϊκὴν ἔποψιν.

Ἐὰν πιστεύσωμεν, ὅτι καταγόμεθα ἐκ γενεᾶς γιγάντων, εἶνε πλάνη ἐξ ἧς δυστυχῶς πρέπει νὰ ἀφιστάμεθα.

«Τὸ ἀνάστημα τοῦ ἀνθρώπου τῶν σπηλαίων λέγει ὁ δόκτωρ Λώλ, δὲν ὑπερβαίνει ἓν μέτρον καὶ ἑξήκοντα ἑκατοστά, ὥστε εἶνε κατώτερον τοῦ μετρίου τῆς σημερινῆς γενεᾶς τῶν καυκασιανῶν. Ἡ ἰσχὺς τῶν μυῶν, ἀνεπτύχθη ἐκ τῆς πάλης τῆς ζωῆς, ἥτις βεβαίως θὰ ἦτο φρικώδης κατὰ τὰς πρώτας ἐποχὰς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διότι συχνόταται στερήσεις καὶ ὑψίστη φυσικὴ ἐνεργητικότης ἅτινα ἀπῃτοῦντο πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς, δυσκόλως ἀποκτουμένης, ἀφήρεσαν τὰς ἀνωφελεῖς σάρκας. Ὁ κορμὸς ἔπρεπε νὰ εἶνε ἀθλητικὸς ὡς ὁ τῶν ἀρχαίων ἐρυθροδέρμων τῆς βορείου Ἀμερικῆς, οἵτινες ἔζων ἐκ τοῦ θυράματος καὶ τῶν ὁποίων ἡ φύσις τῆς ὑπάρξεώς των πλησιάζει πολὺ τὴν τοῦ πρωτογενοῦς ἀνθρώπου.

Ἡ κατατομὴ τοῦ παλαιολιθικοῦ ἀνθρώπου διέφερεν αἰσθητῶς τῆς τῶν ὡραιοτέρων ὑποδειγμάτων τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν, αἱ ὁποῖαι σήμερον ὑπάρχουσι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου, ὅτι οἱ προϊστορικοὶ οὗτοι πρόγονοι, καταδικασμένοι νὰ ἀμύνωνται μετὰ πολλοῦ κόπου εἰς τὰ σπήλαια, κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ἀγρίων θηρίων, ἀντὶ νὰ βασιλεύωσιν, ὅπως οἱ ἀπόγονοί των ἐπὶ τῆς λοιπῆς πλάσεως, εἶχον τι κοινὸν μετὰ τῶν πιθήκων. Τοῦτο ἐναργῶς ἀποβάλλει ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Yale.

«Οἱ μεγάλοι πίθηκοι, λέγει, εἰσὶν οἱ ζωόφυτοι οἱ ἔχοντες σῶμα ἀσχημάτιστον, μὲ γραμμὰς ἀσθενεῖς καὶ κακῶς διαγεγραμμένας, διότι ἔχουν ἴδιον εἶδος τροφῆς, ὅπερ ἵνα συντηροῦν τὰς αὐτὰς δυνάμεις, ἀπαιτεῖ μεγαλειτέραν ποσότητα αὐτοῦ καὶ συνεπῶς σῶμα περισσότερον ἀνεπτυγμένον. Ὅτι ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος ὑπῆρξε σαρκοβόρος, τοῦτο δὲν ἀμφισβητεῖται ποσῶς. Μεταξὺ τοῦ δοταίου αὐτοῦ εὑρίσκονται καὶ λείψανα ζώων, ἅτινα ἐχρησίμευον πρὸς διατροφήν του».

Ὁ σεβαστὸς οὗτος πρόγονος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐνεδύετο; Ὁ σοφὸς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Yale δὲν τολμᾷ ν' ἀποφανθῇ ὁρισμένως ἐπὶ ζητήματος πολὺ ἀμφισβητησίμου. Τὸ μόνον, ὅπερ δὲν φαίνεται ἀπίθανον, εἶνε ὅτι ὁ πρωτογενὴς ἄνθρωπος ἐπεριπάτει ἀνυπόδητος.

Μία ἐκ τῶν ἰδιοτήτων τῶν μᾶλλον ἀξίων λόγου, αἵτινες τὸν διακρίνουσιν ἐκ τῶν μακρυνῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, εἶνε τὸ ὑπέρμετρον μῆκος τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδός, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται διὰ τῆς διαρκοῦς χρήσεως καὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἔζη κατὰ τὴν περίοδον τοῦ ἀκατεργάστου λίθου, θὰ ἀπέθνησκεν ἀναμφιβόλως ἐκ πείνης ἐὰν δὲν ἦτο ἐπιδεξιώτερος, μᾶλλον εὐκίνητος καὶ περισσότερον ἰσχυρὸς ἢ ὁ νεώτερος ἄνθρωπος

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐγκεφάλου του καὶ διάφορα ἴχνη ἅτινα ἐπιτρέπουσι τὴν ἀνασύστασιν τοῦ εἴδους τῆς ζωῆς, ἐνδεικνύουν διανοητικὰς δυνάμεις, σχεδὸν ἴσας μὲ τὰς τῶν σημερινῶν αὐτοχθόνων τῆς Αὐστραλίας.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Yale, ὁ παλαιολιθικὸς ἄνθρωπος ὑπῆρξε πρὸ ἑκατὸν χιλιάδων ἐτῶν καὶ ἐξηφανίσθη· ἀλλ' ὡς γενεὰ εἶνε πεντήκοντα μόνον χιλιάδες ἔτη.

Γνωρίζομεν ὅμως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀριθμοὺς ὅτι δὲν εἶνέ τις ὑποχρεωμένος νὰ παραδεχθῇ καί τινας χιλιάδας, ἑνότητος χρόνων, τοὺς χρησμοὺς τῆς παλαιοντολογίας.

ΝΕΑ ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΤΟ 606

Ὑπὸ **Μ. ΤΣΑΚΥΡΟΓΛΟΥ** *ἰατροῦ.*

Τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος τῆς προόδου κλείει ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη μὲ μίαν τῶν ἐπιτυχεστέρων καὶ ὠφελιμωτέρων κατακτήσεων αὐτῆς. Ἔνθους ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος ἀπεδέξατο τὴν ἀπό τινος χρόνου διασαλπισθεῖσαν χαρμόσυνον ἀγγελλίαν τῆς ταχυτάτης θεραπείας μιᾶς τῶν χρονιωτέρων καὶ ἐπιμόνων μολυσματικῶν νόσων, τῶν προσβαλλουσῶν κατὰ χιλιάδας τοὺς ἀνθρώπους καὶ τιμωρουσῶν αὐτοὺς εἰς δευτέραν πράγματι καὶ τρίτην γενεάν.

Ὑπῆρχεν ἐποχή, καθ' ἣν οἱ ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης προσβαλλόμενοι, κατεδικάζοντο εἰς ἀπομόνωσιν, ἐνεκλείοντο εἰς ἰδιαίτερα ἄσυλα ἐκτὸς τῶν πόλεων μετὰ τῶν λεπρῶν, εἰς συνήθη λωβοκομεῖα· ὁ κατὰ τύχην ἀσθενήσας ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποτρόπαιον ὄν, ἡ δὲ κοινωνία κατεδίκαζεν αὐτὸν εἰς περιορισμόν, ἕως οὗ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη, ἡ φιλάνθρωπος τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος προστάτις, ἐβελτίωσε τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ἀπήλλαξε τοὺς πάσχοντας τὴν νόσον ταύτην τὴν νῦν ἄλλως ἀβαρίαν κληθεῖσαν, ἀπὸ τῆς περιφρονήσεως καὶ καταστροφῆς. Διὰ δύο, ἐκ τῶν ὀλίγων εἰδικῶν θεωρουμένων φαρμάκων, τοῦ ὑδραργύρου καὶ τοῦ ἰοδούχου καλίου κατώρθωσε ὡσαύτως ν' ἀπαλλάξῃ αὐτούς, χρονίως μὲν, πλὴν ἀσφαλῶς ἀπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης καὶ ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν καλὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν των.

Πλὴν τώρα οἱ ἀνωτέρω θεραπευτικοὶ ὅροι μετεβλήθησαν· ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων τοῦ Ἔρλιχ ἀνεκωδωνίσθη ἀνὰ τὴν ὑφήλιαν ἡ ἐφεύρεσις νέου ἰαματικοῦ μέσου, θεραπεύοντος διὰ μιᾶς καὶ μόνης ἐνέσεως τὴν νόσον. Ἡ Φραγκφούρτη, ἡ ἕδρα τοῦ καθηγητοῦ, ἐγένετο ἀληθὲς προσκύνημα ἐπιστημονικὸν πρὸς ὃ προσέρχονται ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς ὑφηλίου οἱ εἰδικοὶ καὶ λοιποὶ ἰατροὶ, ὅπως διδαχθῶσιν τὴν θαυμαστὴν μέθοδον καὶ ἐνωτισθῶσιν τῶν ρημάτων τοῦ σοφοῦ διδασκάλου. Ἀριθμὸν 606 φέρει ἡ σκευασία αὕτη καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο κυκλοφορεῖ ἀνὰ τὸν κόσμον, παρασκεύασμα, ὅπερ ἀφῆκεν ἀληθῶς ἐποχὴν καὶ διὰ τὴν θεραπευτικήν του ἰδιότητα ἐπὶ νόσου χρονίας καὶ πλειστάκις δυσιάτου καὶ διότι θεραπεύει καὶ ἕτερα μολυσματικὰ νοσήματα, καὶ τέλος διότι θέλει καταστῇ πράγματι ὁ πρόδρομος ἄλλων ἀναλόγων σκευασιῶν καὶ τελειοποιήσεων ὠφελίμων, ὧν οἱ ἀριθμοὶ 607, 608 καὶ οἱ ἑπόμενοι θέλουσιν εἶσθαι τὰ συμβολικὰ ὀνόματα.

Τὸ μέγα καὶ δύσκολον μυστήριον τῆς καταστροφῆς τῶν μικροβίων ἐν αὐτῷ τῷ ὀργανισμῷ ἐγένετο κατάκτησις πλέον τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι τυχαία οὔτε ἐμπειρική, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι προϊὸν σειρᾶς ὅλης σκέψεων καὶ πειραμάτων, τὰ ὁποῖα ἤγαγον διὰ βαθμιαίας τελειοποιήσεως μεθόδων καὶ φαρμακευτικῶν παρασκευασμάτων εἰς τοῦτο.

Ἡ πρώτη ὤθησις καὶ ἡ πρώτη δυίνοιξις τῆς ὁδοῦ τοῦ μυστηρίου ἐτελέσθη ἐν Γαλλίᾳ, ἐξ ὅτου κατωρθώθη νὰ μεταδοθῇ καὶ ἐνοφθαλμισθῇ ἡ νόσος εἰς τὰ ζῷα, καὶ δὴ τὰ πιθηκοειδῆ. Ταῦτα οἱ ἀληθεῖς μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης ἐχρησίμευσαν ὡς ἔδαφος δοκιμῆς καὶ πειραματισμοῦ, αἱ πρῶται βαθμίδες, ἐφ' ὧν ἀνῆλθον εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κοσμοπολιτικὴ συνεργασία ἀπέδειξε καὶ ἐνταῦθα τὰ θαυμάσια αὐτῆς ἀποτελέσματα.

Εἰς τὰς τόσας ἀσφαλεῖς κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης προσετέθη σήμερον μία ἔτι, μία νέα δόξα διὰ τοὺς ἐν τοῖς βυθοῖς τῶν βιολογικῶν ἐργαστηρίων ἐν σιγῇ ἐργαζομένους σκαπανεῖς τῆς φιλανθρωπικωτάτης τῶν τεχνῶν, τῶν ὁποίων οἱ κόποι καὶ οἱ μόχθοι ἀμείβονται πλέον διὰ τῆς ἐπευφημίσεως σύμπαντος τοῦ ἐπιστημονικοῦ σωματείου καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου.

Ἴσως τινὲς, μάλιστα ἐκ τῶν ἐπισήμων καθηγητῶν, ἐγνωμάτευσαν, ὅτι καλὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἀποψυχρανθῇ κἄπως ἡ μεγάλη αἰσιοδοξία τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν νέαν ἀνακάλυψιν, ἀλλ' ὅμως οἱ ἐσχάτως κατὰ τὸ συνέδριον τῆς Κενιξβέργης ἀπὸ Γαλλίας καὶ τῆς ἄλλης Εὐρώπης καὶ αὐτῆς τῆς Ἰαπωνίας προσελθόντες, οἱ τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ φαρμάκου ἐπιβεβαιώσαντες ὑπερεπήνουν τὸ μέσον, καὶ ἀνευφήμησαν παταγωδῶς καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸν μέγαν πλέον καθηγητὴν Ἔρλιχ, ὅστις διὰ τῆς ἑπομένης μετριόφρονος, ἀλλὰ πειστικῆς ἀνακοινώσεως ἔθεσε τὸ ζήτημα ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ θέσει αὐτοῦ.

« Ἐσκόπευον νὰ ὁμιλήσω ἐν συντόμῳ μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως, διότι ἡ σήμερον ἡμέρα ἀνήκει εἰς τοὺς κλινικοὺς, δηλαδὴ εἰς ἐκείνους, οἵτινες πρέπει νὰ κρίνωσι τὴν ἀξίαν ἢ τὴν ἀχρηστίαν τοῦ φαρμάκου μου. Τὰ περὶ αὐτοῦ γενικὰ πράγματα εἶναι ἤδη γνωστὰ εἰς ὑμᾶς. Παραλείπων δὲ ἐνταῦθα ὅσα προηγήθησαν καὶ ὅσα ἀφορῶσι τὴν συνεργασίαν μου, μεταβαίνω ἀμέσως εἰς τὸ θέμα, ὅπως ἀνακοινώσω ὑμῖν τὰ εἰς τὴν εἰδικὴν ἐνέργειαν τοῦ παρασκευάσματός μου ἀναγόμενα.

Εἶναι γνωστὸν ἤδη, ὅτι διὰ τῆς χρήσεως τοῦ μέσου τούτου οἱ σπειροχαῖται ἐξαφανίζονται ἐν-

τὸς 24 ἕως 28 ὡρῶν. Ἐὰν ἡ ἐξαφάνισις αὕτη τῶν μικροβίων διαρκέσῃ πλειότερον χρόνον τότε δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἴασις ὡς τελεία. Κατὰ δεύτερον λόγον φαίνεται, ὅτι τὸ φάρμακον προκαλεῖ ἐν τῷ ὀργανισμῷ καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν λεγομένων ἀντισωματίων. Παρετηρήθη καὶ ἐγένετο γνωστὸν διὰ πειραμάτων ἐπὶ τῶν ζῴων ὅτι τὰ θηλάζοντα τέκνα θεραπεύονται, ἐὰν γίνῃ ἔνεσις εἰς τὴν μητέρα. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ φάρμακον ἐνέχει ἐλαχίστην ποσότητα ἀρσενικοῦ, πρέπει τις νὰ παραδεχθῇ, ὅτι ἐν τῷ σώματι τῆς μητρὸς σχηματίζονται ἀντισωμάτια, οὐσίαι αἵτινες φέρουσι τὴν ἴασιν. Εἶμαι ὅμως τῆς γνώμης, ὅτι ἡ ὀρροθεραπεία δὲν ἐξαρκεῖ. Ἐὰν εἷς καὶ μόνον σπειροχαίτης ἐναπομείνει ἐν ἐνεργείᾳ πιθανὸν νὰ ἐπέλθῃ ὑποτροπὴ τῆς νόσου. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη μιᾶς ἔτι ἐνέσεως.

Ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν, βασιζομένην ἐπὶ τῶν μέχρι τοῖδε γενομένων γνωστῶν εἰς ἐμὲ ἀνακοινώσεων ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ σπειροχαῖται ἐξαφανίζονται, οὐχὶ ὅμως πάντοτε καὶ διὰ παντός, διὰ τοῦτο ἡ διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Βάσσερμαν συχνὴ ἐξέτασις τῶν πασχόντων πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται. Ὅπου δὲ αὕτη ὑπάρξῃ θετική, ἐπιβεβαιοῦσα δηλαδὴ τὴν μὴ τελείαν ἴασιν τῆς νόσου, ἀνάγκη νὰ γίνεται νέα θεραπεία διὰ τῶν ἐνέσεων. Οὐχ' ἧττον ὅμως εἶναι γνωστὴ σειρὰ ὅλη περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ ἐξέτασις διὰ τῆς μεθόδου ταύτης φαίνεται ἀρνητική. Ἡ ἀρνητικὴ ἀντίδρασις οὐδέν σημαίνει, διότι καὶ τότε ἀσθενὴς θὰ φέρῃ λάθρα μέγαν ἀριθμὸν σπειροχαιτῶν, οἵτινες μετὰ χρόνον νὰ προκαλέσωσιν νέαν ὑποτροπήν.

Ἡ διὰ τοῦ 606 φαρμάκου θεραπεία δὲν εἶναι ἁπλῆ. Δὲν πρέπει νὰ πιστεύῃ τις, ὅτι ἀρκεῖ μία ἔνεσις νὰ ἐπιφέρῃ τελείαν θεραπείαν. Οὐχί· ὁ ἰατρὸς ὀφείλει καὶ μετὰ ταύτην νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ νὰ ἐξετάζῃ τὸν ἀσθενῆ ἐπὶ ἑβδομάδας καὶ μῆνας καὶ ἔτη. Βεβαιῶ ὅτι τὸ καθῆκον τοῦ ἰατροῦ εἶνε ἀρκετὰ δύσκολον καὶ δέον ὅπως ἡ μέθοδος τῆς ἐξετάσεως κατὰ Βάσσερμαν ἁπλοποιηθῇ τόσον, ὥστε ἕκαστος τῶν ἰατρῶν νὰ ἐφαρμόζῃ αὐτὴν προχείρως.

Δυσεξήγητος ἐπίσης ἰδιότης τοῦ φαρμάκου εἶναι ἡ ταχυτάτη ἐνέργειά του. Εἶνε ἀξιοθαύμαστον πῶς πόνοι κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὰ ὀστᾶ ἐξαλείφονται καὶ παύουσιν ἀμέσως μετὰ τὴν χρῆσιν. Ποῖος ὁ λόγος τῆς γιγαντιαίας ταύτης ταχύτητος περὶ τὴν δρᾶσιν εἶναι δύσκολον νὰ λεχθῇ. Βεβαιῶ, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ μία τόσον ταχεῖα ἀλλοίωσις ἀνατομική, ἐπιφέρουσα παῦσιν τῶν συμπτωμάτων. Ἐγὼ νομίζω ὅτι οἱ σπειροχαῖται παράγουσιν ἐν τῷ ὀργανισμῷ οὐσίας, αἵτινες προκαλοῦσι τοὺς πόνους, καὶ ἐνῷ εἰς τὴν κλινικὴν εἰκόνα τῆς νόσου οὐδεμία ἀμέσως μεταβολὴ ἐπέρχεται, ἡ ἐνέργεια τοῦ φαρμάκου ἔχει ἤδη ἀρχίσει βραχὺ μετὰ τὴν ἔνεσιν.

Ἐπίσης ἀποσκοπῶν εἰς τὴν τακτικὴν τῆς θεραπείας, τονίζω ὅτι τὸ φάρμακον εἶναι μέσον ἐνέχον κινδύνους καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ἔτι νὰ δοκιμασθῇ καλῶς καὶ ἐπὶ πολύ. Εἶναι φυσικὸν ὅτι μία οὐσία, ἥτις φονεύει βλαβερὰ παράσιτα ἐν τῷ σώματι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦνε ὅλως ἀβλαβής. Ἀλλ' ἡ λέξις δηλητήριον εἶναι ἔννοια σχετική. Παρατηρήσατε τὸ χλωροφόρμιον. Καὶ ἐδῶ ἡ διὰ χλωροφορμίου θνησιμότης θὰ ηὔξανε ἐὰν ἐφηρμόζετο καὶ ἐπὶ καρδιακῶν. Διὰ τοῦτο ἡ εἰς εὐρὺ κύκλον χρῆσις τοῦ φαρμάκου εἶναι ἀναγκαιοτάτη.

Ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ ἔχει τὰς δυσκολίας της. Ἐγὼ, ἀφοῦ συνήγαγον δέκα καὶ εἴκοσι χιλιάδας παρατηρήσεων, ὅπως δυνηθῶ νὰ κρίνω τοὺς κινδύνους, τότε παρεχώρησα τὸ φάρμακον εἰς χρῆσιν κοινήν.

Παρακολουθῶν λοιπὸν τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα, δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἡ χρῆσις αὐτοῦ συνεπάγεται μεγάλους κινδύνους. Μόνον ἐν Ἰένῃ συνέβη εἷς θάνατος παρά τινι ἀρρώστῳ γυναικὶ, ἥτις δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ τοῦ νοσήματος αὐτῆς. Διὰ τοῦ τελευταίου παρασκευάσματος ἴσως καὶ ὁ θάνατος οὗτος ἤθελε προληφθῇ. Αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις θανάτου ἀπέβλεπον ἀποκλειστικῶς βαρείας περιστάσεις διαταράξεων τοῦ νευρικοῦ καὶ κυκλοφορικοῦ συστήματος. Εἶμαι τῆς γνώμης, ὅτι ὁ ἰατρὸς, καθὼς καὶ ὁ χειροῦργος δὲν πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ καὶ τὰς κινδυνώδεις περιπτώσεις, ἀλλὰ τότε δὲν πρέπει νὰ ἀποδίδωμεν τὴν ἀποτυχίαν εἰς τὸ φάρμακον, ὅπως συνέβη. Εἶμαι ἐπίσης τῆς γνώμης, ὅτι, ὅπου ὑπάρχει ἔστω καὶ μικρὰ ἐλπὶς, νὰ ἐφαρμόζεται ἡ θεραπεία καὶ ἂν ἡ περίπτωσις εἶναι κινδυνώδης, διότι ὑπάρχει πιθανότης νὰ σωθῇ ὁ ἀσθενής.

Εἰς βαρείας καταστάσεις παραλυτικὰς νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρῶμεν τι, διότι καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ φάρμακον ἀποκτείνει τοὺς σπειροχαίτας, ὁ ἐγκέφαλος ἔχει ὑποστῆ τοιαύτας ἀλλοιώσεις καὶ καταστροφὰς, ὥστε ὁ ἀσθενὴς δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν ν' ἀναλάβῃ τελείως καὶ κατασταθῇ χρήσιμος. Τοῦτ' αὐτὸ πρέπει νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τοὺς καρδιακοὺς, παρ' οἷς ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή.

Ἐν τέλει θέλω ν' ἀνακοινώσω, ὅτι τὸ φάρμακον ἐπιδρᾷ ὠφελίμως καὶ ἐπὶ ἄλλων παθήσεων οἷον τοῦ ἑλώδους πυρετοῦ, εὐλογίας καὶ τινων δερμικῶν νοσημάτων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Πείραμα ὀπτικῆς ἀπάτης.

Λάβετε ἕνα πίλον ἐκ τῶν παρισταμένων θέσατέ τον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας, ἐρωτήσατε νὰ σᾶς εἴπουν τὴν ἀναλογίαν τοῦ πλάτους καὶ τοῦ ὕψους τοῦ πίλου αὐτοῦ, AB καὶ CD. Εἰς θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἀναμφιβόλως ὅτι $\frac{AB}{CD}=\frac{1}{1+\frac{1}{2}}$ ὁ ἕτερος, ὅτι $=\frac{1}{1+\frac{1}{3}}$ ὁ ἄλλος $\frac{1}{1+\frac{1}{4}}$ καὶ οὕτω καθεξῆς· οὐδεὶς ὅμως θὰ εὑρεθῇ νὰ σᾶς εἴπῃ, ὅτι

τὸ πλάτος εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ὕψους, διότι ἡ ὀπτικὴ ἀπάτη τοὺς κάμνει νὰ τὸν βλέπωσι τοιουτοτρόπως, τὸ πλάτος δηλ. μικρότερον καὶ τὸ ὕψος μεγαλύτερον.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ πειράματος τούτου πρέπει νὰ λάβωμεν ὑψηλὸν πίλον, ὡς ἐνδείκνυται ἐν τῷ σχήματι.

Τὸ πείραμα τοῦτο εἶναι τόσον περίεργον καὶ ἀπίστευτον, ὥστε μόνον μετὰ τὴν καταμέτρησιν πείθεταί τις περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος.

Φ. Π.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Μελάνη διὰ γραφομηχανάς.

Διαλύομεν 30 γρ. σάπωνος εἰς 125 γρ. γλυκερίνης καὶ ἀναμιγνύομεν μὲ 360 γρ. ὕδατος, προσθέτομεν δὲ τὸ ἀνάλογον χρῶμα ἀνελίνης διαλελυμένον εἰς 720 κυβ. ἑμ. οἰνοπνεύματος.

Βαφὴ τριχῶν.

Διὰ τὸ καστανὸν χρῶμα συνιστῶνται κατὰ πρῶτον λόγον τὰ χρώματα ἀπὸ ἐκχύλισμα καρύων.

Καλὴ συνταγὴ εἶναι ἡ ἑξῆς.

60 δρ. κιτρίνης βαζελίνης.

6 μ. κιτρίνου κηροῦ

1 μ. ἐκχύλισμα καρύων.

Ἀναμιγνύομεν ὅλα μαζύ. Πρῶτον κάμνομεν μίαν ἀλοιφὴν ἐκ τριῶν πρώτων συστατικῶν καὶ ἔπειτα διαλύομεν τὸ ἐκχύλισμα εἰς οἰνόπνευμα καὶ ἀναμιγνύομεν καλῶς μὲ τὴν ἀλοιφήν. Τὸ ἐκχύλισμα παρασκευάζεται ἐκ τῶν χλωρῶν πρασίνων φλοιῶν τῶν καρύων, τὰ ὁποῖα μουσχεύουν εἰς ἀραιὸν οἰνόπνευμα καὶ κατόπιν τὸ ἐξατμίζουν, ἕως ὅτου γίνῃ πυκνόρευστον.

Βαρέλαι ὑπόξυνοι.

Ἐὰν συμβῇ νὰ ξυνίσῃ οἰνοβάρελον ἢ ἄλλο ξύλινον δοχεῖον, δὲν πρέπει κατ' οὐδένα λόγον νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν ἐκ νέου, πρὶν τὸ καθαρίσωμεν.

Τὸ καλλίτερον καθάρισμα εἶνε μὲ βραστὴν ἀλησίβαν ἀπὸ καυστικὴν σόδαν, κατόπιν ξέπλυμα μὲ καυστὸν νερὸν καὶ ἄτμισις.

Τέλος ξεπλύνουν τὸ βαρέλι πάλιν μὲ καθαρὸν νερὸν καὶ τὸ θειαφίζουν. Τὴν ἀλησίβαν διὰ τὰ ξυνισμένα καὶ διὰ τὰ μουχλιασμένα βαρέλια παρασκευάζουν ἁπλούστατα ἀναλύοντες εἰς 8 1)2 ὀκ. θερμοῦ ὕδατος 320 δρ καυστικῆς σόδας καὶ χρησιμοποιοῦντες τὴν ἀλησίβαν ἀμέσως.

ΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΚΑΣΤΟΤΕ

Οἱ ὄνυχες εἰς τοὺς ἀρρώστους.

Πρέπει νὰ γνωρίζετε πάντοτε, ὅτι οἱ μεγάλοι ὄνυχες εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἰδίως εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, εἶναι αἰτία χειροτερεύσεως τῆς ὑγείας των. Τουναντίον, ἐὰν εἰς ἀσθενοῦντα κόψετε τοὺς ὄνυχας, μεγάλην διαφορὰν θὰ ἴδητε ἀμέσως εἰς τὴν ὑγείαν του. Ἐπίσης καὶ ἐὰν κόψητε μακρὰν ἀν φέρῃ κόμην ἢ γενειάδα.

Οἱ ὄνυχες καὶ παρ' ἀρχαίοις ἐθεωροῦντο ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος, ὅταν ἄφινον αὐτοὺς μακρούς. Τουναντίον δὲ παρετήρησαν, ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ ἀσθενοῦς ἐβελτιοῦτο, ὅταν ἐκόπτοντο οἱ ὄνυχές του.

Τὸ θέμα εἶναι εὔκολον ἀποδείξεως καὶ ἐπαφίεται εἰς τὴν δοκιμὴν ἑκάστου.

Ὁ ἰατρός σας

ΙΑΤΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Θρεπτικὴ ἀξία τῆς σταφίδος, τῶν ἰσχάδων, καστάνων καὶ ἀμυγδάλων.

Ἡ σταφὶς ἦτο ἐν μεγάλῃ χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οὐ μόνον ὡς τροφή, ἀλλὰ καὶ ὡς φάρμακον, χορηγουμένη ὁτὲ μὲν κατὰ τοῦ ἰκτέρου, ὁτὲ δὲ πρὸς ἐπίπασιν τῶν ἀποστημάτων τῆς ὑπερῴας καὶ τῶν οὔλων.—Τὸ δ' ἀφέψημα ταύτης ἐχορηγεῖτο κατὰ τῶν πυρεσσόντων, κατὰ τοῦ ἄλγους τοῦ τε ἀπὸ τῆς μήτρας καὶ τοῦ ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας καὶ τέλος κατὰ τῶν διαρροιῶν. Τὸ ἀφέψημα τοῦτο ἐχορηγεῖτο ὡσαύτως εἰς ὑποκλυσμοὺς ὡς καθαρτικόν.

Ἡ σταφὶς εἶνε θρεπτικωτάτη, εὔπεπτος καὶ θερμαντική. Ἕνεκα τούτου ἡ Ῥωσσικὴ Κυβέρνησις εἰς τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς ἀρχὰς τὰς διατριβούσας ἐν Σιβηρίᾳ, ἔνθα ἡ θερμοκρασία κατέρχεται πολὺ κάτωθεν τοῦ μηδενός, χορηγεῖ ἐν ἀρκετῇ ποσότητι σταφίδα καθ' ἡμέραν εἰς ἕκαστον στρατιώτην. Εἰς τὰ πλεῖστα δ' αὐτῆς στρατιωτικὰ σώματα κατήργησε τὸν πρωϊνὸν καφέ, τέϊον καὶ τὰ παρόμοια, χορηγοῦσα μόνον ἀρκετὴν σταφίδα.

Αἱ ἰσχάδες αἱ κοινῶς καλούμεναι ξηρὰ σῦκα, ἦσαν γνωστόταται κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, παρ' οἷς καὶ ἐγένετο μεγάλη χρῆσις. Τὰ δ' ἐν Ἀθήναις παραγόμενα ξηρὰ σῦκα ἦσαν ὀνομαστά, ὡς δ' ἡ παράδοσις λέγει ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν Ἀμιτροχάτης καὶ ὁ τῆς Περσίας Ξέρξης, φαγόντες ξηρὰ σῦκα τῶν Ἀθηνῶν, ἠὐχαριστήθησαν τὰ μάλιστα.

Αἱ ἰσχάδες εἶνε καρποὶ γλυκύτατοι, τὸ δ' ἀφέψημα τούτων εἶνε ἀποχρεμπτικὸν καὶ εὐκοίλιον. Εἰσὶ τέλος θερμαντικαί, ἀλλὰ δύσπεπτοι.

Τὰ κάστανα ἦσαν γνωστὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, παρ' οἷς ἐκαλοῦντο Διὸς βάλανοι. Τὰ κάστανα περιέχουσιν ἀρκετὰ θρεπτικὰ στοιχεῖα, ὥστε ἐλλείψει ἄρτου, δύναταί τις νὰ τρώγῃ τοιαῦτα, ὡς τοῦτο ποιοῦνται ἐν μεγάλῃ κλίμακι οἱ εἰς τὴν Βόρειον Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν οἰκοῦντες. Δὲν πέπτονται εὐκόλως, ἐν δὲ τοῖς ἐντέροις ἀναπτύσσουσιν ἀέρια καὶ προκαλοῦσι δύσπνοιαν, ὅθεν δέον ν' ἀποφεύγωσι ταῦτα οἱ καρδιακοί, ἐμφυσηματικοὶ καὶ ἡπατικοί.—Ἡ Κρήτη τανῦν εἶνε ἡ χορηγὸς ἐξαιρέτων καστάνων.

Τὰ ἀμύγδαλα πλὴν τῆς Βορείου Ἀφρικῆς καὶ ἀλλαχοῦ, παράγονται ἐν μεγάλῃ ποσότητι καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἀμυγδάλων διακρίνομεν δύο εἴδη, τὰ γλυκέα καὶ πικρά.

Καὶ τὰ μὲν γλυκέα ἀμύγδαλα περιέχουσιν ἐν μεγάλῃ ποσότητι ἔλαιον, σάκχαρον, λευκωματοειδεῖς οὐσίας καὶ ἀμυγδαλίνην. Εἰσὶ παροχευτικά, θρεπτικά, μαλακτικὰ τῶν βρόγχων, φάρυγγος, λάρυγγος καὶ τῶν πνευμόνων καὶ τέλος ἐνεργοῦσιν ὡς ὑπνωτικά.

Ἡ βρῶσις μεγάλης ποσότητος τούτων, ἕνεκεν τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐλαίου ἐν μεγάλῃ ποσότητι, ἐπιφέρει πεπτικὰς διαταραχάς, ὡς εὐκοιλιότητα, ναυτίας, ἐρυγὰς καὶ πάντα τὰ εἰς τὰς γαστρεντερικὰς διαταράξεις συμπαρομαρτοῦντα.

Ἐξ αὐτῶν παράγεται ἀναψυκτικὸν ποτόν, τὸ κοινῶς λεγόμενον σουμάδα, ὅπερ ἀποβλέπει λίαν ἐπωφελὲς εἰς τοὺς πυρέσσοντας καὶ τοὺς πάσχοντας ἐκ καταρροῦ τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος.

Τὸ ἐκ τῶν γλυκέων ἀμυγδάλων ἐξαγόμενον ἔλαιον χρησιμοποιεῖται εἰς πλείστας ὅσας περιστάσεις. Οὕτω χρησιμοποιεῖται εἰς διαφόρους ἀλοιφάς, συνδυαζόμενον μετὰ φαρμάκων, πρὸς ἐπάλειψιν τραυμάτων, ἐγκαυμάτων, ὡς παροχετευτικὸν κυρίως εἰς βρέφη καὶ παιδία, εἰς ἐνσταλάξεις εἰς τὸν ἀκουστικὸν πόρον ἐπὶ φλεγμονῆς τοῦ τυμπάνου καὶ ἀλλαχοῦ.

Τὰ δὲ πικρὰ ἀμύγδαλα δὲν εἶνε ποσῶς ἐν χρήσει πρὸς βρῶσιν, ἕνεκεν τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν αὐτοῖς ὑδροκυανικοῦ ὀξέος, ὅπερ εἶνε ὀξύτατον δηλητήριον.

Ἡ βρῶσις 20—25 πικρῶν ἀμυγδάλων ὑπὸ ἐνήλικος ἐπιφέρει, ὡς τὰ πολλά, τὸν θάνατον, καθ' ὃν παρατηρεῖται ψῦξις τοῦ σώματος, μεγάλη γενικὴ ἀτονία, ἄγχος καὶ δύσπνοια, διαστολὴ τῆς κόρης καὶ ἀκινησία (ἀδράνεια αὐτῆς), ὁ δὲ θάνατος ἐπέρχεται, ὁτὲ ἐντὸς 10 πρώτων λεπτῶν, ὁτὲ ἐντὸς 15 καὶ ἄλλοτε βραδύτερον.

Τὸ ὑδροκυανικὸν ὀξὺ καταστρέφει τὰ ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια, ἐπελθούσης δὲ τῆς δηλητηριάσεως δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν οὕτως δηλητηριασθέντα ἄνευ ἰατρικῆς ἐπεμβάσεως· δέον λοιπὸν νὰ κενώσωμεν τὸν στόμαχον αὐτοῦ διὰ γαστραντλίας καὶ εἶτα χορηγοῦμεν αὐτῷ μίγμα ἐξ ἴσων μερῶν ὑποξειδίου θειϊκοῦ σιδήρου καὶ ἀνθρακικοῦ νατρίου· διὰ τοῦ μίγματος τούτου ἐξουδετεροῦμεν τὴν δηλητηριώδη ἐνέργειαν τοῦ ὑδροκυανικοῦ ὀξέος.

Γεώργιος Ἀναστ. Βεθανόπουλος

Ἰατρός. - Διευθυντὴς τοῦ ἰατρικοῦ περιοδικοῦ «Πανελλήνιος Ἐπιθεώρησις»

Ἀμετατρέπτως ἡ βουλὴ προώρισεν ἡ θεία
Νὰ εἶνε σύμμικτος δεινῶν ἑκάστη εὐτυχία.

Κορνήλιος

Ἀπὸ μὲν τὰ δυστυχήματα ὑπομένομεν, ἀπὸ δὲ τὰ εὐτυχήματα διαφθειρόμεθα.

Τάκιτος

Ἡ αἰσχύνη μᾶλλον παρὰ ἡ ἀπαγόρευσις κάμνει ἡμᾶς νὰ φεύγωμεν πᾶν ὅ,τι εἶναι ἄτιμον.

Πλίνιος ὁ νεώτερος

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ὁ Εὐρυβάτης καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης ἐπερίμενον ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν συνοδείαν ἥτις ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὴν Δάμαριν. Καὶ ἐφ' ὅσον αἱ ὧραι παρήρχοντο ἡ ἀγωνία των ηὔξανε.

Τέλος ἀφοῦ ἀπηλπίσθησαν ἐντελῶς ἐπέστρεψαν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ εἰς Ἐλευσῖνα. Ἀλλὰ οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ τοὺς πληροφορήσῃ τίποτε.

Οἱ δὲ ἱερεῖς τοὺς ὑπεδέχθησαν δι' ὑβριστικῶν λέξεων :

— Ἡ Δάμαρις ! . . . Οὔτε τὸ ὄνομά της νὰ μὴ ἀκούωμεν καθόλου. Μιὰ κόρη ἱερόσυλος, μαθήτρια τοῦ Χριστοῦ ! . . . . Πηγαίνει τώρα ἐκεῖ ποῦ προωρίσθη ! Δὲν ἠξεύρομεν τίποτε περισσότερον.

Μιὰ δὲ ἱέρεια προσέθηκε.

— Εὐτυχῶς, ὅτι αἱ θεαὶ ηὐδόκησαν νὰ τὴν ζητήσῃ ὁ Τρυφαίνης.

— Ὁ Τρυφαίνης ! ἀνέκραξεν ὁ Ἀπολλωνίδης, αἰφνιδίως φωτισθείς. Ἀ ! λοιπόν, αὐτὸς ὁ ἄθλιος τὴν ἥρπασε. Δὲν θὰ μοῦ διαφύγει ὅμως, θὰ τὸν τιμωρήσω.

Καὶ ἐπέστρεψε παροργισμένος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνῷ ὁ Εὐρυβάτης προσεπάθει νὰ τὸν κατευνάσῃ. Πρὸ παντὸς ἔπρεπε νὰ μάθουν τί ἀπέγινεν ἡ Δάμαρις. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ κτυπήσουν τὸν Τρυφαίνη, νὰ τὸν πνίξουν, ὅπως ἔλεγεν ὁ Ἀπολλωνίδης, ἔπρεπεν ἐξ ἐναντίας νὰ τὸν κάμουν νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης δὲν ἤκουε τίποτε. Καθὼς διέσχιζον τὴν ἀγοράν, οἱ δύο ἄνδρες ἐξεπλάγησαν διότι εἶδον,ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἀπέφευγον ἀπομακρυνόμενοι. Ὁ Εὐρυβάτης τέλος ἀνησυχῶν, ἠρώτησεν ἕνα φίλον του φιλόσοφον, ὅστις ψυχρῶς τοῦ ἀπήντησεν :

— Τί ἀπέγινεν ἡ Δάμαρις ; . . .Πήγαινε νὰ ἐρωτήσῃς τὸν Γάλλιον.

— Ὥστε λοιπὸν δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄθλιος τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν ἀνθύπατον ! Ἀλλ' ὁ κακοῦργος θὰ πέσῃ κάποτε εἰς τὰ νύχια μου.

Πράγματι δὲ εὗρον τὸν μέθυσον ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας του, λογομαχοῦντα μεθ' ἡμισείας δωδεκάδος περίπου ἐκ τῶν δανειστῶν του.

Οὗτοι μόλις ἔμαθον τὴν ἐξορίαν τῆς Δαμάριδος, ἐνόησαν ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον αὕτη νὰ νυμφευθῇ σύζυγόν τινα πλούσιον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπώλλετο πᾶσα ἐλπὶς νὰ πληρωθῶσι παρὰ τοῦ Τρυφαίνη.

— Σκύλε, θὰ μὲ πληρώσῃς, ἔλεγεν ὁ εἷς.

— Ἀφοῦ δὲν ἔχω ;

— Θὰ σὲ βάλω λοιπὸν στὴ φυλακή.

— Μήπως θὰ σοῦ εὕρω ἐκεῖ μέσα καμμία δραχμή ;

— Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σοῦ σπάσω τὰ κόκκαλα :

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατέφθασε καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης, ὁ ὁποῖος ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ αὐχαίνος τοῦ Τρυφαίνη.

— Ἀχρεῖε ! Σὲ κρατῶ ἐπὶ τέλους.

Καὶ τὸν ἐτίνασσε βιαίως.

— Τί τὴν ἔκαμες τὴν Δάμαριν ;

— Μὰ τὴν Ἀρτέμιδα, Ἀπολλωνίδη μου, δὲν ἠξεύρω τίποτε.

— Παληάνθρωπε ! Τὴν ἔδωσες εἰς τὸν Γάλλιον !

— Ἂμ τότε θὰ ἦμουν πλούσιος ! ἀνέκραξε κλαίων ὁ μέθυσος καὶ δὲν θὰ ἔβλεπες αὐτὸ τὸ κοπάδι ποῦ μὲ κυνηγᾷ.

Ἡ λογικὴ αὕτη ἀπάντησις κατηύνασε τὸν Ἀπολλωνίδην. Ἐν τούτοις ἐπανέλαβεν :

— Ἠξεύρεις ποῦ εἶνε ἡ Δάμαρις !

Εἰπέ μου.

— Μὰ τὴν σκιὰν τοῦ πατέρα μου, δὲν ἠξεύρω τίποτε.

Καὶ ἔλεγε πράγματι τὴν ἀλήθειαν. Ἀπορροφημένος ὑπὸ τῆς ἀκατασχέτου μανίας τοῦ πίνειν δὲν παρευρέθη εἰς τὴν συνομιλίαν τοῦ Γαλλίου καὶ τῆς Δαμάριδος. Καὶ ὅταν ἐξύπνησεν ἐκ τῆς μέθης του, ὠχρὸς καὶ νεκρός, εὑρέθη ἀντιμέτωπος τοῦ καπήλου ζητοῦντος τὰ χρήματά του. Ὁ Τρυφαίνης δὲν εὗρεν ἐπάνω του οὐδ' ὀβολόν. Τότε ὁ κάπηλος τῇ βοηθείᾳ τῶν δούλων του, τὸν ἀπεδίωξε κακὴν κακῶς.

Μόλις δὲ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐσκέφθη τί ἀπέγινεν ἡ Δάμαρις. Τὴν εἶχεν ἄρα γε ὁ Γάλλιος ἀπαγάγει εἰς τὸ ἀνάκτορόν του ; Αὐτὸ ἤλπιζεν ὁ Τρυφαίνης. Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὴν κατοικίαν του πολιορκημένην ἀπὸ τοὺς δανειστάς του τόσον ἐτρόμαξεν,ὥστε ἐπεχείρησε νὰ φύγῃ. Δυστυχῶς οἱ πόδες τῶν δανειστῶν του, ταχύτεροι τῶν ἰδικῶν του, ἐματαίωσαν τὴν φυγήν του, ὁπότε κατέφθασε καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης.

Τέλος ἐπενέβη ὁ Εὐρυβάτης.

— Λέγει τὴν ἀλήθειαν, Ἀπολλωνίδη, καὶ μὰ τὸν Ἡρακλέα, ἔχει δίκαιον. Πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Γάλλιον νὰ πληροφορηθῇ τὰ διατρέξαντα. Ἂν θελήσωμεν ἡμεῖς νὰ ὑπάγωμεν, θὰ μᾶς διώξουν ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον, ἂν δὲν μᾶς

ρίψουν εἰς τὴν φυλακήν. Ἄφησε λοιπὸν τὸν Τρυφαίνη νὰ ὑπάγῃ.

Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην ὁ Τρυφαίνης ἀπηλλάγη τῆς μανίας τοῦ Ἀπολλωνίδη.

— Πήγαινε λοιπόν, εἶπεν εἰς τὸν Τρυφαίνη. Σὲ προειδοποιῶ ὅμως ὅτι ἂν δὲν μοῦ φέρῃς τὴν Δάμαριν ἢ ἂν θελήσῃς νὰ μὲ ἀπατήσῃς, θὰ σὲ στραγγαλίσω ἀπανθρώπως.

Ἀλλ' οἱ δανεισταὶ τοῦ Τρυφαίνη ἠθέλησαν τὸν ἐμποδίσουν νὰ φύγῃ καὶ ὁ Εὐρυβάτης ἠναγκάσθη νὰ τοὺς κατευνάσῃ :

— Τί ἐλπίζετε ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπον ποῦ δὲν ἔχει τίποτε ; Ἐνῷ ἂν κάνῃ τὸν Ἀπολλωνίδη γαμβρὸν ἀσφαλῶς θὰ δυνηθῇ νὰ σὰς ἐξοφλήσῃ.

Τέλος ἀπελευθερωθεὶς ὁ Τρυφαίνης διηυθύνθη πρὸς τὸ διοικητήριον καὶ ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Γαλλίου, ἑτοιμαζομένου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ φορεῖον του.

— Τί θέλεις λοιπὸν πάλιν βρωμερὸν ἀγγεῖον !

— Τὴν προστασίαν σου θέλω. Ἐγὼ σὲ ὑπηρέτησα πιστῶς καὶ δὲν ἔλαβα ἕως τώρα πρὸς ἀνταμοιβήν μου, παρὰ ὕβρεις. Τώρα ποῦ ἔχασα τὴν Δάμαρίν μου, οἱ δανεισταί μου ζητοῦν νὰ μὲ φυλακίσουν, ἐνῷ ὁ Ἀπολλωνίδης θέλει νὰ μὲ σκοτώσῃ διότι νομίζει πῶς σοῦ τὴν ἔχω δώσει. Ὦ ! Γάλλιε εἰπέ μου τὴν ἀλήθεια τί τὴν ἔκαμες τὴν Δάμαριν ;

— Ἀφοῦ τὴν θέλεις, πήγαινε νὰ τὴν ζητήσῃς ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπιθυμεῖ νὰ ζῇ τοῦ λοιποῦ Ὡς πρὸς τοὺς δανειστάς σου δὲν βλέπω πῶς ἠμπορῶ ἐγὼ ν' ἀναμιχθῶ. Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν, διέταξε τοὺς δούλους του νὰ σηκώσωσι τὸ φορεῖον του.

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ὁ Ἀπολλωνίδης ὡδοιπόρει πρὸς τὴν Κόρινθον. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν προσφιλῶν του ἀριστουργημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν δόξαν του καὶ τὴν ζωήν του, μόνον τὸ τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος παρέλαβε, τὸ ὡραιότερον ὅλων τῶν ἔργων του.

Ὁ Τρυφαίνης τὸν ἱκέτευσε νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν μανίαν τῶν δανειστῶν του. Καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης καμφθεὶς συγκατετέθη νὰ τὸν παραλάβῃ εἰς Κόρινθον.

XVIII

Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΗΣ ΚΑΘ' ΟΔΟΝ

Ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις τῆς Δαμάριδος ὅταν φθάσασα πρὸ τῆς πύλης τῆς Κορίνθου, εἶδεν, ἐρχόμενον, τὸν ἐκ Ταρσοῦ Παῦλον.

— Σ' ἐπερίμενον, τῆς εἶπεν ἁπλῶς. Καθ' ὕπνον, χθὲς τὴν νύκτα, σὲ εἶδον ὁδοιποροῦσαν μετὰ τῆς μητρός σου κατὰ μῆκος τῆς παραλίας.

Ποῖος λοιπὸν ἦτο ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν γνωστὰ ὅλα τὰ πράγματα ;

Ἡ Δάμαρις ἀπεκρίθη.

— Ἱκέτευσα τὸν Θεόν σας νὰ μὲ δεχθῇ. Ἴσως μὲ ἤκουσε.

Καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν :

— Καλῶς ἦλθες λοιπόν, Δάμαρις, καὶ εἴθε νὰ σ' ἐνισχύῃ ὁ Θεός. Διότι ἐνταῦθα σὲ ἀναμένουν δεινοπαθήματα καὶ θλίψεις.

— Ἐγνωρίσθην ἀρκετὰ ἕως τώρα μὲ τὴν θλῖψιν, εἶπεν ἡ Δάμαρις. Καὶ ἀνεμίχθησαν μὲ τὸ πλῆθος. Ἦτο ἡ στιγμή, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἔδυεν εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου, πρὸς τὸ μέρος τοῦ αἰωνίου Ἄστεως. Ὁ φλογερὸς δίσκος του, κόκκινος ὡς πυρακτωμένος σίδηρος ἔρριπτε τὰς τελευταίας ἀκτῖνας του ἐπὶ τῆς Ἀκροκορίνθου. Ἡ πόλις τῆς Ἀφροδίτης τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνῆκεν ὅπως ἄλλοτε εἰς τὸν Φοῖβον Ἥλιον (¹).

Οἱ εἰδωλολάτραι, οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἢ τῆς Δύσεως καὶ ἀποβιβάζόμενοι εἰς τὰς Κεγχρεὰς ἢ τὴν Κόρινθον ἐπείγοντο νὰ πορευθῶσι πρὸς τοὺς τόπους τῶν μυστικῶν ἀκολασιῶν, ὅπου ἀπειρία ἱερειῶν τοὺς ἀνέμεινεν. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος ἀπεστράφει ἀπὸ τῆς ὀργιώδους ταύτης ὁμηγύρεως καὶ ὡδήγησε τὰς δύο γυναῖκας εἰς τὰς στενὰς καὶ σκοτεινὰς ὁδούς, εἰς μίαν θλιβερὰν συνοικίαν, ὅπου κατώκει λαὸς πάσχων καὶ στερούμενος τῶν πάντων. Γυναῖκες μὲ μορφὰς ὠχρὰς καὶ χαύνους. Σμῆνος παιδίων ταραχοποιῶν, ἡμιγύμνων. Ἄνδρες φοροῦντες χιτῶνας σκοτεινούς, μὲ τοὺς ὤμους των κυρτωμένους, ἀγριωποὶ τὴν θέαν καὶ ἀνήσυχοι. Ὅλα ταῦτα ἔπεισαν τὴν Δάμαριν ὅτι εὑρίσκετο ἐν μέσῳ Ἰουδαίων.

Καθὼς δὲ διήρχοντο ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου τούτου, ἤκουσαν πλείστας ἀρὰς καὶ βλασφημίας κατὰ τοῦ ἀποστόλου. Ἀλλ' οὗτος οὐδὲν ἀπήντα. Ὡδήγησε τὰς δύο γυναῖκας μέχρι σιωπηλῆς τινος κατοικίας εἰς τὸ βάθος ἑνὸς ἀδιεξόδου δρόμου,ὅπου εἰσῆλθον καὶ ἐψιθύρισε.

— Ἰδοὺ ποῦ κατοικοῦν οἱ ἀδελφοί μας.

Ἐκεῖ ἡ Δάμαρις ἀνεγνώρισε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἰδῇ ἄλλοτε εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψίν της πρὸς τοὺς χριστιανούς. Ἐφάνησαν δὲ πολὺ εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς των.

— Καλῶς ἦλθες, Δάμαρις, καὶ σὺ Φιλίννα.

Καὶ ὅλοι ἤρχοντο πλησίον τους ἀποτείνοντες λόγους εὐμενεῖς.

Τὸ πλεῖστον τῶν χριστιανῶν κατεγίνετο εἰς τὴν ὕφανσιν πέπλων τῆς Κιλικίας. Εὐθὺς δ' ἀμέσως ἤρχισε καὶ ἡ Δάμαρις ἐργαζομένη. Ἡ ζωὴ των ἦτο κοπιώδης καὶ ὀλιγαρχική.

Ἐργασία καὶ προσευχή. Διὰ τὴν Δάμαριν τοῦτο ἦτο ἀναπαυτικώτατον. Ἡ ὑγεία της ἀπεκαθίστατο ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἡ ὡραιότης της ἐπανήρχετο, διότι ἦτο εὐτυχής.

Ἡ Φιλίννα, ἀνησυχοῦσα κατ' ἀρχὰς ἐκπλήσσετο, διότι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ξένοι τὴν μετεχειρίζοντο μὲ τόσην καλωσύνην καὶ ἀγάπην. Ἡρ-

(¹) Ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου, ἀνηγέρθη μετέπειτα ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης.

χισε λοιπὸν ν' ἀγαπᾷ τὴν ἀθλίαν αὐτῶν ὕπαρξιν καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τοὺς μόχθους των. Πρὸ πάντων δ' ἐθαύμαζε πόσον ἠγαπῶντο μεταξύ των οἱ ἄνθρωποι αὐτοί. Καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐνεκολποῦτο τὸν Χριστόν, ἄνευ θλίψεων, ἄνευ στενοχωριῶν τῆς συνειδήσεώς της, ἀλλὰ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς συνηθείας καὶ διὰ τῆς εὐχαριστήσεως, ἣν ᾐσθάνετο ἐκ τῆς ἐντίμου ταύτης ζωῆς. Ἡ Δάμαρις ἔχαιρεν ἐκ τούτου, ἀλλ' ἐν τῇ εὐτυχίᾳ της δὲν ἐλησμόνει ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἠγάπα καὶ ἀφῆκε μακράν, τὴν Παννυχίδα καὶ τὸν Ἀπολλωνίδη, πρὸ πάντων τὸν Ἀπολλωνίδη Καὶ συχνάκις ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Χριστὸν ἔλεγε μὲ λόγους πυρετώδεις:

—Ὦ! εὔσπλαγχνε Θεέ, ἀφοῦ Σὺ ἀπέδωκες τὴν ζωὴν εἰς τὴν ψυχήν μου διὰ τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ σώματός μου, κάμε ἀκόμη νὰ ὑποφέρω, ἵνα σοῦ προσφέρω καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀπολλωνίδη.

Καὶ ὅμως ἀμφέβαλλεν, ἂν θὰ κατώρθου νὰ φέρῃ εἰς τὸν Χριστιανισμὸν τὸν μνηστῆρα της.

Σπανίως αἱ δύο γυναῖκες διέσχιζον τὴν Κόρινθον, διότι ἐν τῇ πολυθορύβῳ ταύτῃ πόλει πολλὰ πράγματα κατέθλιβον τὴν ψυχὴν τῆς Δαμάριδος.

Μίαν ἡμέραν ὁ Παῦλος ταῖς εἶπεν:

— Μὴ διέρχεσθε πλέον ἀπὸ τὴν οἰκίαν διότι ὁ κίνδυνος πλησιάζει.

Ἡ Δάμαρις ἐγνώριζεν, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τὸ Ἰδουδαϊκὸν στοιχεῖον ἐδείκνυε μῖσος ἄσπονδον κατὰ τοῦ ἀποστόλου· καὶ τόσην σκληρότητα τοῦ ἔδειξαν, ὥστε μίαν ἡμέραν τοῖς εἶπε:

— Τὸ αἷμά σας ἂς πέσῃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας! Ἐγὼ εἶμαι ἀθῶος. Τοῦ λοιποῦ θὰ ὑπάγω πρὸς τοὺς εἰδωλολάτρας.

Ἔκτοτε δὲν ἔσχε ἐχθροὺς σπουδαιοτέρους τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς Συναγωγῆς, Σωσθένης ὀνόματι, δὲν ἔπαυε μελετῶν τὸν ὄλεθρόν του, ὁπότε κατέφθασεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἡ γραῖα Ρεβέκκα, ἥτις διέδωκε μεταξὺ τοῦ Ἑβραϊκοῦ πλήθους τῆς Κορίνθου, ὅτι ὁ Γάλλιος ἀπεδίωξε τῶν Ἀθηνῶν μίαν νέαν ὀνομαζομένην Δάμαριν, διότι ἀρωτιώθη εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ.

— Ἀφοῦ ὁ ἀνθύπατος εἶνε ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν, ὅπως καὶ ἡμεῖς, πρέπει νὰ τοῦ καταγγείλωμεν τὸν Παῦλον, ἐπρότεινεν ὁ Σωσθένης.

Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἔπαυσε νὰ τὸν ὑβρίζῃ. Ὁ ἀπόστολος ἐννόησεν, ὅτι κάτι ὀλέθριον τῷ προητοίμαζον καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας νὰ μὴ ἐξέλθωσι.

Ἡ Δάμαρις ἔσχε θλιβερὸν προαίσθημα.

— Θεέ μου, ἂς μὴ πάθῃ τίποτε ὁ Παῦλος ἐξ αἰτίας μου.

Ὁ Ἀπολλωνίδης, εἶχε λάβει τὴν παραλιακὴν ὁδὸν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Κόρινθον, ὁδοιπορῶν

— Σὲ ἐπερίμενον, εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

ὑπὸ τὸν καίοντα ἥλιον. Καὶ ἐν τῇ πυρετώδει καὶ ταχείᾳ πορείᾳ του μύριαι συγκρουόμεναι σκέψεις ἐβασάνιζον τὸ κρανίον του. Ἡ ὡραιότης τῶν πραγμάτων ἀντὶ νὰ κατευναζῇ τὴν ἐξαψίν του, ἀπεναντίας τὴν ἐπηύξανε. Ὅταν δ' ὁ Εὐρυβάτης ἐπεχείρει νὰ τὸν διασκεδάσῃ διὰ τῶν λόγων του, περιεφρονεῖτο μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἠναγκάζετο ὡς ἄλλος Δημοσθένης νὰ στρέψῃ τὴν ὁμιλίαν του πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὡς πρὸς τὸν Τρυφαίνη, ἦτο ὡς ἄπληστος σπόγγος διὰ τὸν γλύπτην. Τοιοῦτον ταξείδιον ὁ Εὐρυβάτης παρομοίαζε πρὸς ἀηδῆ περιπέτειαν.

Κάτι ὅμως ἐτάρασσε τὸν Ἀπολλωνίδη. Ἡ τύψις τῆς συνειδήσεώς του. Σταθερῶς ἐπίστευεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ὁ πρὸς τὴν καλλονὴν τῆς Δαμάριδος θαυμασμός του ἦτο ὡς τις θεάρεστος ὑποταγή, ὡς καθῆκον. Ἡ δὲ δόξα, τὴν ὁποίαν ἠδόκει νὰ συμμερίζεται καὶ ἡ Δάμαρις, τῷ ἐφαίνετο ὡς τι εὐεργέτημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὤφειλεν ἐκείνη νὰ τῷ ἀναγνωρίζῃ ἄπειρον εὐγνωμοσύνην. Ἀφ' ἑτέρου ὁ θαυμασμὸς οὗτος τὸν ἔθεσεν ἐν κινδύνῳ. Τὸ εὐεργέτημα τοῦτο ὑπῆρξεν καὶ αἰτία θλίψεων θανατηφόρων. Τοὐλάχιστον εὗρεν ἐπὶ τέλους τὴν ἐλευθερίαν της. Ἀλλ' ἔπασχε τώρα καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης, διότι ἐνῷ ὡδοιπόρει πρὸς συνάντησίν της, ἐσκέπτετο μήπως ἐκ τῶν ἀπερισκεψιῶν του ἐγένετο τοῦ λοιποῦ μισητὸς ἐν τῇ καρδίᾳ της.

(Ἀκολουθεῖ).

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Παιδίον ἔτι, ἐγνώρισα τί ἐστι μῖσος. Εἰς ἡλικίαν, ὅπου τὰ ἄλλα ἀμερίμνως παίζουν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας των, περιεπλανήθην ἐξηγριωμένος, ἐν τῇ ἐρημίᾳ, κλαίων ἐκ λύσσης.

Τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας φαίνονται ἀτελεύτητα καὶ ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται προώρως εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ὑποφέρει καὶ βλέπει νὰ ὑποφέρουν.

Ὁ Πατήρ μου, διευθυντὴς τοῦ ἀγροκηπίου τοῦ κόμητος Ναρόξ, εἰς τὴν Λάνδην, ἐκέκτητο μικρὰν περιουσίαν, ὅτε ἐπιδημία τις κατέστρεψε τὰ ζῶα του. Τὸ αὐτὸ ἔτος, ἡ σίκαλις καὶ ὁ ἀραβόσιτος εἶχον καεῖ ἕνεκα τῆς ἀνομβρίας... Ἡ καταστροφὴ αὕτη δὲν θὰ ἐστοίχιζε καὶ τόσον δι' ἕνα καλὸν κτηματίαν, διότι θὰ ἀπελάμβανε τὸ διπλάσιον τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Ἀλλ' ὁ Ναρὸξ ἐφάνη ἄσπλαχνος. Ἡ πτωχή μας συγκομιδὴ καὶ τὰ ἔπιπλά μας ἐπωλήθησαν, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κλητῆρος τοῦ χωρίου.

Πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τις τοιαύτην αὐστηρότητα; Ἡ μήτηρ μου ἦτο ὡραία, οὐδέποτε εἶπε τί τὸ ὁριστικόν, ἰσχυρομνώμων χωρική, σιωπῶσα ἐξ αἰσθήματος εὐγενείας καὶ ὑπομονῆς. Εἶδα πολλάκις τὸν πατέρα μου νὰ κλαίῃ.

Οὐδένα τῶν δύο ἠννόουν. Ἡ παιδική μου καρδία, δὲν ἔζη πλέον εἰμὴ διὰ τὴν ἐκδίκησιν, αἴσθημα διὰ τὸ ὁποῖον ἴσως ἤμην προωρισμένος. Ἄλλοτε διαπρέπουσα ἡ οἰκογένειά μας, ἤδη ἐγνώρισε καὶ τὸν ἐξευτελισμόν, ὁ δὲ τέως διευθυντὴς τῶν κτημάτων ἐγένετο ἐργάτης κηπουροῦ, καὶ ἡ μήτηρ μου, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων της τέκνων ἔτρεχεν εἰς τὰ δάση, συνάζουσα ξύλα καὶ πωλῶσα αὐτὰ εἰς τοὺς πλουσιωτέρους τοῦ χωρίου.

Δὲν ἀνέμενα νὰ γίνω ἐνῆλιξ, ὅπως ἐγκαταλείψω τὴν Γαλλίαν καὶ διευθυνθῶ εἰς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν. Συναπέφερα τὸ μῖσος εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας μου, ὡς μίαν φυσικὴν δύναμιν· τοῦτο δὲ μοῦ ἔδωσε τὴν δραστηριότητα καὶ τὸ θάρρος, ὅπως ἀναλάβω ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων μὲ τὴν βοήθειαν τῆς τύχης, ἔκαμα κολοσσιαίαν περιουσίαν! Νέος ἔτι, τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ἠδυνάμην νὰ ἀπολαύσω πάσας τὰς ἡδονάς: Ὅλαι ὅμως εἶχον δι' ἐμὲ πικρὰν γεῦσιν. Ὁπτασία τις μοὶ ἔφθειρε τὴν ζωήν· ἡ τοῦ πτωχοῦ διευθυντοῦ διωκομένου ἐκ τῆς οἰκίας του, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ὑφ' ἑνὸς ἀσπλάχνου πλουσίου. Ἐφ' ὅσον ὁ κόμης Ναρὸξ ἔζη ἀτιμώρητος, δὲν θὰ ἐχαιρόμην τῶν ἑκατομμυρίων μου καὶ οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοὶ τῶν Ἀργεντινίδων μας δὲν θὰ ἐγέννων εἰς τὴν καρδίαν μου συμπάθειαν, ἣν τὸ μῖσος ἀπεκρυσταλώνε.

Ὑπήκουσα εἰς τὸ πεπρωμένον μου καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ οἰκογένειά μου κατεῖχε, εἰς τὸ ἴδιον χωρίον τοῦ Ναρόξ, χάρις εἰς τὰς μεγαλοδωρίας μου τὴν μεγαλητέραν θέσιν τοῦ χωρίου. Προσεπάθησα νὰ μὴ εἰδοποιήσω οὐδένα περὶ τῆς ἐπιστροφῆς μου, ἵνα ἀποφύγω τὰς δημοσίας ἐκδηλώσεις συμπαθείας, αἵτινες δὲν θὰ ἐξέλειπον ἀναμφιβόλως.

Διὰ νὰ φθάσω εἰς Ναρὸξ ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομον, ἔλαβον θέσιν εἰς λαϊκήν τινα ἅμαξαν, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζα παιδιόθεν, καὶ ἡ ὁποία μοὶ ἐφαίνετο τότε ὡς πολυτέλεια.

Γέρων τις τὴν ὡδήγει, ὁ ἴδιος πάντοτε, διότι ἀπουσία δέκα πέντε ἐτῶν ὀλίγα εἶχε μεταβάλει εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τῆς ἡσύχου καὶ μονίμου ζωῆς.

Χαριεστάτη νεᾶνις ἐλάμβανε θέσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἅμαξαν. Εἶχε τὴν ὡραιότητα τῶν βορείων μερῶν μας, ὁμοιάζουσα πρὸς τὰς κόρας τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Φλανδρίας· λαμπρότατοι γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ κόμη μελανή, μὲ στρογγύλους τοὺς ὤμους, ὡς καὶ ἀμίμητος χάρις τοῦ βαδίσματός της προεκάλουν τὴν προσοχὴν παντὸς ξένου.

Συνεκινήθην σφόδρα μὲ τὸ πρῶτον μόλις ἀνταλλαγὲν βλέμμα μας, καὶ τόσον συνεκινήθην, ὥστε ἐκ τῆς ταραχῆς μου ἔλαβον θέσιν πλησίον τοῦ ὁδηγοῦ, ἐνῷ ἐλάμβανε θέσιν ἐντὸς τῆς ἁμάξης. Ἐξ ἄλλου ἐπεκράτει καύσων, τὰ δὲ παραπετάσματα ἔμενον ἀνοικτὰ καὶ στρέφων τὴν κεφαλήν, ἠδυνάμην νὰ βλέπω τὸ λεπτὸν καὶ ἀριστοκρατικὸν πρόσωπον τῆς συνταξειδιώτιδος.

Μὴ χάνων καιρόν, καὶ συμμαζεύων τὰ ἡνία, ὁ ἁμαξηλάτης ἐξεκίνησεν, ἐξηγῶν μοι τὰ πάντα, ἄνευ τέλους. Εἶχεν ὀλίγον πίῃ, ὡς φαίνεται καὶ ὁ ἥλιος τὸν ἐζάλιζεν ἔτι περισσότερον. Ὁ μικρὸς γαλανὸς ὀφθαλμός του, ἅμα δὲ καὶ σκληρός, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ θυμὸς ἤναπτε ὡς ἠλεκτρικὸν φῶς, μὲ παρετήρει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὀλίγον πλαγίως μὲ ἐνθουσιασμόν.

Διὰ μέσου τῆς ἀκατανοήτου αὐτοῦ εὐγλωττίας, εὕρισκέ τις φιλολογικοὺς τινας ἑλιγμοὺς, κεκρυμμένους ἐκεῖ ὡς ῥωμαϊκὰ παράσημα ἐντὸς ἀμαυροῦ ἐδάφους.

Ὅταν ἔπαυεν, προσέθετε λέξεις τινὰς διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ ἐξακολουθήσῃ, διότι ἠγάπων νὰ μάθω τί σκέπτονται αὐτὰ τὰ ὄντα. Μοὶ διηγήθη τὴν ἱστορίαν τοῦ Ναρόξ, καὶ τοῦ ἕλους, τοῦ ὁποίου τὴν κολοσσιαίαν ἐπιχείρησιν εἶχε ποτὲ ἀναλάβει ὁ κόμης. Τὸ ἕλος δὲν ἠδύνατο ποτὲ νὰ καλιεργηθῇ περισσότερον ἑνὸς ἔτους ἐπὶ τῶν τριῶν· ἀλλὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἀπεζημίωνεν τὰ ἄλλα δύο διὰ τῆς ἀφθονίας τῆς συγκομιδῆς. Κατὰ τὰ εὐτυχῆ ἔτη τῆς ζωῆς του, ὁ κόμης ἠθέλησε νὰ ἀναπτύξῃ τὰ κτήματά του. Ἡ κυριότης του δὲν ἐξετείνετο μέχρις ἑκατὸν ἀγροικιῶν εἰς τὸ πλησίον χωρίον. Ἦτο κύριος ὅπως καὶ εἰς τοὺς τιμαριωτικοὺς χρόνους.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν ὑπῆρχον πλέον. Ὁ κό-

μης εἶχε γηράσει τὰ δὲ τέκνα του δὲν ἠγάπων τοὺς ἀγρούς, οἱ δὲ διευθυνταὶ τῶν ἀγροικιῶν δὲν ἐμερίμνον ποσῶς, ἀλλ' ἐφησύχαζον εἰς τὰς καλύβας των.

Τὰ εἰσοδήματά του κατασπαταληθέντα ὑπὸ τῆς νέας πολυτελείας τῆς οἰκογενείας του, ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ χρῆμα ἐξέλιπε, καὶ μὲ αὐτό, τὰ ζῶα, ἡ κόπρος, καὶ ἡ τροφὴ τῶν ζώων. Ἐδέησε δὲ νὰ ὑποθηκεύσουν τὰ κτήματα. Ἡ προῖξ δὲ τῆς πρωτοτόκου θυγατρὸς καὶ τὰ χρέη τῶν δύο υἱῶν εἶχον ἀποτελειώσει τὴν καταστροφὴν τῆς μεγάλης ἐπιχειρήσεως. Ἀπέμειναν μόνον ἐν τούτοις, ὡς ἐκ θαύματος, τὰ ἐκ τῆς τοκογλυφίας ἔσοδα, οὐδενὸς ἐνδιαφερομένου πλέον διὰ τὴν γεωργικὴν καλλιέργειαν.

Ὁ γέρων δὲν ἔκρινεν οὔτε κατέκρινεν τὰ γενόμενα, ἐφαίνετο ὅμως ἔχων ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτήν, ἥτις ἦτο καὶ διὰ τὸ χωρίον, τόσον αἰσθητικῆς ἡ τοῦ Ναπολέοντος ἱστορία.

Τὸν ἤκουα, μὲ ἀπληστίαν νὰ μάθω τὴν καταστροφὴν τοῦ δεσπότου, ἀποφασισμένος νὰ τὸν ἐκδικηθῶ θανασίμως.

Ὁ ἀμαζηλάτης ἐφώνει καὶ πάλιν :

— Ἄχ ! τί ὡραῖον ἀραβόσιτον ἔχουν ἀπ' ἐκεῖ ! Καὶ εἶτα προσέθεσε μυστηριωδῶς πως, δεικνύων διὰ τοῦ μαστιγίου του τὸ ἐπωτερικὸν τῆς ἁμάξης.

— Ἡ μικρὰ εἶνε μέσα !

— Ἡ κόρη τοῦ κόμητος Ναρόζ ; ἐφώνησα.

— Μάλιστα, ἡ Εὐγενεία, ἡ νεωτέρα. Ἐπιστρέφει ἐκ τῆς θείας της. Ὁ πατήρ της εἶνε ἀσθενής. Ὁ γέρων κόμης αὐτὴν μόνον ἔχει τώρα· εἶνε ἡ τελευταία του παρηγορία, διότι ὅλοι οἱ ἄλλοι ζοῦν εἰς Παρισίους.

Διὰ τῆς χειρονομίας μεθ' ἧς ἐδιηγήθη ταῦτα, ἀρῆκε τὰ ἡνία, τὰ ὁποῖα ἐπέπεσαν εἰς τὴν ῥάχιν των ἀλόγων. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς ἡ ἅμαξα ἀνετράπη· εὑρισκόμεθα δὲ εἰς μίαν στροφὴν τοῦ δρόμου καὶ εἰς κατήφορον πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ὁ μικρὸς ποταμὸς Λὶ ἔχει σκάψει τὸν βράχον εἰς ἀρκετὸν βάθος.

Οἱ ἵπποι εἶχον πλησιάσει πολὺ τὰς χαράδρας· ἠσθάνθην τὴν κίνησιν, καὶ ὡς ἐξ ἐνστίκτου ἐκρατήθην ἁρπάσας τὸν κλάδον ἑνὸς δένδρου· ἡ ἅμαξα εἶχεν ἀνατραπῆ· οἱ δὲ ἵπποι προσεπάθουν ν' ἀνορθωθοῦν, καὶ ὁ ἁμαξηλάτης, καταχρημνισθεὶς εἰς τὸ βάθος τῆς χαράδρας, ἔμεινεν ἀκίνητος, ἄνευ πνοῆς.

Τότε μόνον φωνή τις προσείλκυσε τὴν προσοχήν μου καὶ εἶδον τὴν Εὐγενείαν Δέ—Νκρὸζ κρεμαμένην ἐπί τινων ἀκανθῶν, ὠχροτέραν δὲ καὶ αὐτῆς τῆς νεκρᾶς, ἀνυψοῦσα πρός με τοὺς γαλανούς της ὀφθαλμούς. Ὡς ἐκ θαύματος εἶχε σωθῆ ἀπὸ τὴν καταστροφήν.

Ἐκράτουν τὴν ἐκδίκησίν μου ! Ὅλον τὸ μῖσος βράζον εἰς τὴν καρδίαν μου πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν, δὲν ἔπρεπε νὰ χαρῇ ἀπὸ μίαν ῥικίασιν ἐνθουσιασμοῦ, ὅταν ἔβλεπα ἐκεῖ, ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὴν ἀγωνίαν τῆς προσφιλεστάτης αὐτῆς κόρης, τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀκτῖνος τοῦ ἡλίου, τοῦ ἐχθροῦ μου ;

Ἀποτρόπαιον καὶ μαγευτικὸν θέαμα ! Θὰ ἔφερον μόνος εἰς τὸν βασιλέα Λεὰρ τὸ σῶμα τῆς θυγατρός του Κορδελίας : ἐχαιρόμην ἐκ τῶν σπασμῶν τῆς ἀπελπισίας του, ἀνεπώλουν τὴν δυστυχισμένην ἐκείνην ἡμέραν, ὅπου ἐξεδιώχθημεν ἐκ τῆς οἰκίας μας, τὴν πρώτην νύκτα, ἣν διήλθομεν ἐντὸς ἑνὸς σιτοβολῶνος, τὴν δυστυχίαν μας, τὴν πεῖναν !

Δύο λεπτὰ τῆς ὥρας ἀρκοῦν, λέγουν, διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τις εἰς τινα πνιγόμενον νὰ ἀναπωλήσῃ τὴν ζωήν του ὁλόκληρον· τὸ μῖσος τρέχει ταχύτερον ἔτι τῆς ἀπελπισίας, διότι ἐν δευτερόλεπτον μόνον μὲ ἤρκει . . . . Ἤδη, ἀνορθούμενος εἰς τὰ ἀπόκρημνα τοῦ βράχου, εἰς τοὺς κορμοὺς τῶν θάμνων, κατηρχόμην πρὸς τὸ σαθρὸν αὐτὸ πλάσμα, τόσον δυστυχὲς καὶ ἀγωνιῶδες, τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα ἀνήρχετο μέχρις ἐμοῦ, μετ' ἀνεκφράστου συγχύσεως αἰσθημάτων, ὅπου ὁ φόβος, ἡ κόπωσις καὶ ἡ ἐλπὶς ἡνοῦντο εἰς μίαν πρόωρον εὐγνωμοσύνην.

Ἑτοιμαζόμην ἤδη ν' ἀποσπάσω ἐγὼ ὁ ἴδιος τοὺς ὡραίους δακτύλους τοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν καὶ κατακεκαλυμμένους ἐξ αἵματος, καὶ ν' ἀκούσω τὴν φωνὴν τοῦ παιδίου αὐτοῦ, φερομένου πρὸς τὸν κρημνόν.

Ὅλ' αὐτὰ ἐβόμβουν ἐντός μου καὶ κατηρχόμην πάντοτε, κινδυνεύων ἑκατοντάκις ὁ ἴδιος νὰ κατασυντριβῶ εἰς τοὺς βράχους κάτω. Ἐπὶ τέλους ἔφθασεν στιγμή, ὅπου ἐκρατήθην στερεὰ εἴς τινα στερεὸν μέρος.

Ἡ ζωή μου εὑρίσκετο ἐπὶ ξηροῦ ἀκμῆς, δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ κοπτεροῦ μέρους τοῦ, ξηραφίου περὶ οὗ ὁμιλεῖ τὸ Κοράνιον. Ὑπῆρξεν ἀθῶα καὶ θὰ ἐγένετο κακοῦργος !

Ἔσκυψα, καὶ ἔλαβον τὸ νεανικὸν αὐτὸ ῥικιῶν σῶμα. Ἐσκεπτόμην ἀκόμη νὰ τὸ κατασυντρίψω, ὅτε εἶφνης τὸ περισφίγγω πρὸς ἐμέ : ὅτε ἠσθάνθην μίαν γλυκυτάτην ῥικίασιν, οἱ δὲ ἀθῶοι βραχίονές της περιέπτυξαν τὸν λαιμόν μου :

Ὁ Σπινόζα εἶπε :

«Τὸ μῖσος, τὸ ὑπερνικηθὲν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, γίνεται ἔρως, καὶ ὁ ἔρως αὐτὸς εἶνε μεγαλείτερος καὶ ἐὰν ἔτι δὲν εἶχε προηγηθῆ τοῦ μίσους.»

Εἰς μίαν μόνον στιγμήν, ἠσθάνθην τὴν ἀλήθειαν τῆς προτάσεως ταύτης καὶ περισφίγγων εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὸ ἐκλεκτὸν αὐτὸ πλάσμα, τὸ ἀνεδίδασα, διακινδυνεύων τὴν ζωήν μου μέχρι τοῦ δρόμου.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ὡδήγησα τὴν Κορδελίαν πλησίον τοῦ γηραιοῦ βασιλέως Λεάρ, ἀλλὰ διὰ νὰ ζητήσω τὴν χεῖρά της.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Ἀντιγόνη Π.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣ ΣΚΗΝΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΜΕΤ' ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Μεταξὺ τῶν σημειώσεων καὶ ἐπιστολῶν, ἃς λαμβάνομεν καὶ δὲν ποιούμεθα ἀμέσως χρῆσιν, εὕρομεν τὴν ἀκόλουθον ἐπίκαιρον ἠθογραφίαν, ἣν καὶ δημοσιεύομεν διὰ τὸ διδακτικὸν μέρος, ὅπερ ἀπαραιτήτως περιέχει).

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἐκεῖνος. Ἄχ, πόσον σᾶς ἀγαπῶ, νὰ ἔγνωριζατε.....

Ἐκείνη. Ναί, καὶ ἐγὼ σᾶς λατρεύω... μάρτυς μου ὁ Θεός.

ΣΚΗΝΗ Β'. (26 Μαρτίου).

Ἐκεῖνος. (Ἐν τῷ καφενείῳ εὑρισκόμενος, ἀναγινώσκει ἐφημερίδα, ὅτε εἴφνης ὀρθοῦται ὠχρὸς καὶ τρέμων). Ὦ Θεέ μου ! νὰ πιστεύσω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ; Εἶνε ποτὲ δυνατὸν τὸ τοιοῦτον, ἡ Μ... νὰ μὲ ἀρνηθῇ ; (ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως. «Εὐχαρίστως ἀγγέλλομεν τοὺς ἀρραβῶνας τῆς ὑπὸ πολλῶν καὶ καλῶν ἀρετῶν κεκοσμημένης δεσποινίδος Μ... Δ... μετὰ τοῦ πλουσίου μεγαλεμπόρου κ. Α... Θ... τελεσθέντας χθὲς τὸ ἑσπέρας. Εὐχόμεθα αὐτοῖς καὶ ταχεῖαν στέψιν».

. . . . . .

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνης).

Ἐκείνη. (Ὑποδέχεται *Ἐκεῖνον* μειδιῶσα). Ὦ, σᾶς εὐχαριστῶ ! Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ἐκ τῶν προτέρων, κύριε Β... διά....

Ἐκεῖνος. (Ἔκπληκτος διακόπτων καὶ κρατῶν τὴν ἐφημερίδα). Διατί λοιπὸν μὲ εὐχαριστεῖς ;

Ἐκείνη. Ἀλλά, διὰ τὰ συγχαρητήριά σας, φίλε μου, τὰ ὁποῖα βεβαίως ἔρχεσθε νὰ μοῦ ἐκφράσητε διὰ τοὺς ἀρραβῶνας μου ! Ἀ ! τί λαμπρὸς νέος ὁ μνηστήρ μου, κύριε Β.... ! Νὰ ἔλθετε νὰ σᾶς συστήσω.... !

Ἐκεῖνος. (Βαθέως τεθλιμμένος καὶ δεικνύων τὴν ἐφημερίδα). Ὥστε . . εἶναι.... ἀληθὲς... λοι...πόν... ;

Ἐκείνη. Ἀ ! βεβαίως ! βεβαίως ! Τί ἀποροῦτε, κ. Β... ; μήπως δὲν εἶμαι ἀξία τοιούτου συνοικεσίου ;

Ἐκεῖνος. Ἀλλ' οἱ ὅρκοι σου πρὸς ἐμέ, δεσποινίς ;

Ἐκείνη. (Ἀποροῦσα). Δὲν σᾶς ἐνεοῶ, κύριε.

Ἐκεῖνος. (Δακρύων). Αἱ ἐλπίδες τῆς εὐτυχίας μου ;

Ἐκείνη. Ἐξηγήθητε, παρακαλῶ.

Ἐκεῖνος. (Δακρύων πάντοτε). Ἡ ἀγάπη, ἣν μοὶ ἐξέφρασες καὶ μοι ὑπεσχέθης τοσάκις ;

Ἐκείνη. (Μετὰ σκέψιν). Ἀ ! ἐνθυμοῦμαι ! Θέλετε νὰ εἴπητε διὰ τὸ παιγνιδάκι, ποῦ σᾶς ἐσκάρωσα τὴν πρωταπριλιά ! Ναί ! χι,χί, !! Σᾶς εἶπον τότε, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι σᾶς ἠγάπων ! Ἦτο παιγνιδάκι, φίλε μου, τῆς πρωταπριλιᾶς, δὲν πιστεύω ὅμως νὰ τὸ ἐλάβατε ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν ;....

Ἐκεῖνος. (Ἔννεος καὶ ἀπογοητευμένος). Πρωταπριλιά ; Ἀκόμη δὲν ἔφθασεν ἡ πρωταπριλιά ! Ἡ ἑσπέρα ἐκείνη, καθ' ἣν μοὶ ἔδωκας ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν, ἦτο ἡ 20ὴ Μαρτίου !

Ἐκείνη. (Γελῶσα). Ὦ, ἁπλοϊκότατε, φίλε μου, δὲν ἐγνώριζες λοιπόν, ὅτι ἀκολουθῶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ὡς ἀκριβέστερον πρὸς τὸν χρόνον, καὶ ἑπομένως ὅταν ἦτο εἰκοστὴ Μαρτίου, ἐγὼ εἶχον πρώτην Ἀπριλίου ; (φεύγουσα πρὸς τὸν διάδρομον) Χά! χα! χά!...!

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ἐκεῖνος. (Ἐν τῇ οἰκίᾳ του κρατῶν πιστόλιον, μονολογεῖ βηματίζων ἔξαλλος).

Νὰ τὴν λατρεύω ἀπελπις ἐτάχθην ἐκ τῆς [Μοίρας
Ὡσεὶ ναυβάτης ναυαγὸς ἀπό τινος ἀγκύρας!
Καθ' ἕν μου δάκρυ καὶ παλμός, κραυγὴ ἀπελ- [πισίας
Καὶ κάθε στόνος μου: ψευσθὲν ἓν ὄναρ εὐτυχίας.

Τί ἂν ἐγεύθην πρὸς στιγμὴν γλυκείας εὐτυχίας
Καὶ εἶτα ὑπεισέδυσεν ὁ ὅρις τῆς ἀνίας ;
Καὶ τί, ἐν μέσῳ εὑρεθεὶς ἀνθέων μυροβόλων
Ἐξέλεξα ἐκ πάντων ἕν, κι' αὐτὸ...θανατηφόρον.

Ἀγαπῶ! τὴν λατρεύω καὶ ὅμως
Εἰς ἀντάλλαγμα αὕτη σκληρῶς
Μ' ἀπωθεῖ, με ἀρνεῖται ὁ πόνος
Καὶ μοὶ φέρεται τόσον ψυχρῶς.

(Τὸ ὡρολόγιον κτυπᾷ μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον).

(Σταματῶν σύννους)

Μία ὥρα κ' αὐτὴ ἐχάθη
Εἰς τὴν ἄπειρον χρόνου ῥοὴν
Ὅμως ὕπνος γιὰ μὲ δὲν ὑπάρχει,
Ἐβαρύνθην τοιαύτην ζωήν !

Ζωὴν πλήρη δακρύων καὶ πόνου
Δυστυχίας ἀρρήτου πικρᾶς,
Μνημονεύων μικροῦ τινος χρόνου
Εὐχαρίστους κι' ὠρᾶίας στιγμάς

Ἂν πρὸς μίαν στιγμὴν αἰσθανθῶμεν
Ἐνδομύχως γλυκεῖαν χαρὰν
Παρελθούσης εὐθὺς θὰ ταφῶμεν
Εἰς πικρὰν βαθεῖαν, σκληράν ! !

(Βηματίζων πρὸς τὸ γραφεῖόν του)
"Ερρε μακράν μου ἡ ζωή, πᾶν ὄνειρον ὡραῖον,
Ἀφοῦ μ' ἀφῆκεν ἀπηνῶς ὑπείκων σ' τὸ μοιραῖον,
"Ερρε μακράν μου ἡ ζωή, ἀφοῦ μόνος ὁ κόρος
Πρωτεύει ἐν τῷ δράματι τοῦ βίου τελεσφόρως.
(Θέτει τὸ πιστόλιον ἐπὶ τῆς καρδίας, πυροβολεῖ καὶ μένει ἄπνους).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

(Μεταξὺ τῶν μεμνηστευμένων)

(*Ἐκείνης ἀναγιγνωσκούσης βιβλίον τι εἰσέρχεται ὁ μνηστήρ της κρατῶν ἐφημερίδα*).

Μνηστήρ. Ἀνέγνωσες, φιλτάτη, τὴν τραγικὴν αὐτοκτονίαν τοῦ νέου κ. Β....;

Ἐκείνη. (ταραγμένη ὀλίγον καὶ σπεύδουσα ν' ἀναγνώσῃ). "Α, τί λέγεις, mon ami! Καὶ τὸ αἴτιον;

Μνηστήρ. "Αγνωστοι οἱ λόγοι. Οὐδεὶς γνωρίζει....

Ἐκείνη. (Ἡσυχάζουσα, βλέπει πρὸς τὸ βιβλίον μὲ ἀδιαφορίαν) Κανένας ἐρωτοκτυπημένος κουτὸς ἴσως (μετὰ μικρὰν σιωπήν). Ἀλλά, δὲν μὲ ἠσπάσθης ἀκόμη, ἀγαπητέ μου!

Μνηστήρ. "Εχεις δίκαιον (ἀσπαζόμενος αὐτὴν καὶ παρακαθήμενος). Καὶ τί καλὸν ἀναγινώσκεις;

Ἐκείνη. Τοὺς Ἀθλίους τοῦ Βίκτωρος Οὐγγὼ (εἶπε μειδιῶσα). "Ω, καὶ τί σύμπτωσις! "Ιδε τὸ μέρος, εἰς ὃ εὑρίσκομαι τώρα. «Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ μᾶλλον εὐμετάβλητον ὂν τοῦ κόσμου. Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀλλάσσει χιλίας ἰδέας! Καὶ ὑπάρχουσιν ἄνδρες, οἵτινες πιστεύουσιν εἰς αὐτὴν καὶ αὐτοκτονοῦσι» (μειδιῶσα) "Ισως νὰ ἔχῃ δίκαιον ὁ Οὐγγώ, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις καὶ πολλοὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐλαφρῶς πιστεύουσι τοὺς ὅρκους τῆς γυναικός. Δὲν ἔχει οὕτω, φίλε μου; (καὶ ἐναγκαλίζεται αὐτόν).

Μνηστήρ. Καὶ νὰ ηὐτοκτόνησε διὰ τοιούτους λόγους καὶ αὐτός;

Ἐκείνη. Τίς οἶδε; ἴσως, ἀφοῦ εἶναι νέος.

Μνηστήρ. (Ἀσπαζόμενος καὶ πάλιν αὐτήν). Τὸν λυποῦμαι, ἐὰν τὸν ἐγνώριζον, θὰ ἐπήγαινον εἰς τὴν κηδείαν του.

Ἐκείνη. Δὲν βαρύνεσαι, οἱ αὐτοκτονοῦντες δι' ἔρωτα εἶναι κουτοί, μάλιστα διὰ γυναῖκας.

Μνηστήρ. Ἀ, ναί, ἔπειτα, ὡς εἶπες, ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις, ὅπως σύ, φιλτάτη (τὴν ἀσπάζεται).

Ἐκείνη. Ἡ γυνή, ὅταν ὀρκίζεται, πρέπει νὰ κρατῇ τὸν λόγον της.

Μνηστήρ. Ἂν ὅλαι, σοὶ ὡμοίαζον, φιλτάτη, αἱ αὐτοκτονίαι ἐξ ἔρωτος θὰ ἐξέλειπον.

Ἐκείνη. (Ἀσπαζομένη καὶ πάλιν). Εἶσαι ἄγγελος, ἀγάπη μου!

Ἀθῆναι Κ. Π....

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ὁ χειρότερος ἐχθρός σας καὶ ὁ καλείτερος φίλος σας εἰσὶν ἐνίοτε οἱ πρῶτοι διατεθειμένοι πρὸς συμφιλίωσιν, ἰδίᾳ ὁπόταν ὁμιλοῦσι περὶ ὑμῶν.

—

Ὁ ἀρνούμενος τὴν φιλίαν εἶναι ἀξιολύπητος. Ὁμοίως καὶ ὁ βλέπων αὐτὴν πανταχόσε.

—

Πολλοὶ εὑρίσκουσιν εὐχαρίστησιν κακολογοῦντες τοὺς ἄλλους καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἵτινες ὑποφέρουσιν, ὁπόταν ὀφείλουσι νὰ εἴπωσι καλὸν δι' αὐτούς.

—

Μετὰ τὴν βροχήν, ὁ ὡραῖος καιρός! ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ βρόχινοι ἡμέραι εἰσὶν αἱ πολυαριθμότεραι.

—

Ἡ ὑποκρισία εἶναι ἐπικίνδυνος ὄφις. Ἐὰν τὴν συναντήσητε, διέλθετε μακρὰν αὐτῆς, διότι θὰ εὑρεθῇ τέλος τὸ πέλμα, ὅπερ θὰ τὴν κατασυντρίψῃ.

—

Ὁπόταν ὁ ἀνὴρ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸν οἶκον του, καὶ ἐνίοτε κακῆς διαθέσεως, στενοχωρίας ἕνεκα μετὰ κοπιώδη ἐργασίαν ἢ δυσαρέσκειαν, πολλαὶ γυναῖκες λέγουσι: Δὲν εἶναι νὰ τὸν χαιρετίσῃ τις μὲ χειρόκτια! ἀλλὰ δοκιμάσετε νὰ τὸν χαιρετίσητε μὲ μειδίαμα, χωρὶς νὰ τῷ εἰπῆτε λέξιν.

IDEALE

Στοίχημα βάνω πῶς κάθε μία στιγμὴ
στὸ καθρέφτη θὰ κυττᾶς τὴν ὀμμορφιά σου
θὲ νὰ θαυμάζῃς καὶ σύ, ὅπως καὶ 'γῶ
τὰ χιονάτα τὰ κάλλη τὰ δικά σου

Καὶ ποιὸς τὸ ξέρει!... πόσες κτενισιὲς
κάθε στιγμὴ θ' ἀλλάζῃς στὰ μαλλιά σου
ὡς ποῦ νὰ ἰδῆς ἀπ' ὅλες πειὸ καλὰ
ποῦ στέκει κτενισιὰ στὴν ὀμμορφιά σου.

"Ομως... ποτέ, δὲν σοῦλθε καὶ στὸ νοῦ
γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ ἰδῆς καὶ τὴ ματιά σου
νὰ τὴν ἀλλάξῃς καὶ 'κείνη μιὰ φορὰ
γιὰ νὰ φανῇ ἀλλοιώτικη ἡ καρδιά σου!!...

Ζάκυνθος

Ἄγγελος Σαλούτσης

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΝ

Νέος κίνδυνος, ὁ ὁποῖος στρέφεται μὲν κατὰ τῶν γυναικῶν, ἀλλ' ἐνδιαφέρει ἐπίσης καὶ τοὺς ἄνδρας, διότι βεβαίως δὲν θὰ εἶνε εὐχάριστον εἰς τὸ ἄσχημον φῦλον νὰ καταπέσουν αἱ ἐπιδιώξεις του καὶ ἡ καλαισθησία του ἀπέναντι τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ἥκιστα ἑλκυστικὴν ἐκτίμησιν ἀθλητικῆς ἱκανότητος. Μάλιστα τὸ πρᾶγμα δύναται νὰ εἶνε ἐκτάκτως ὀδυνηρὸν διὰ τοὺς συζύγους, τῶν ὁποίων αἱ ἁβραὶ σύντροφοι δεικνύουσι τάσεις ἢ ἀπόφασιν πρὸς χειροδικίαν.

Ὁ κίνδυνος ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶνε ἐντοπισμένος εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, μὲ τάσιν ἐπεκτάσεως παντοῦ, ὑποδεικνύεται δὲ διὰ πρώτην φορὰν οὕτω ἐπισήμως καὶ σαφῶς παρὰ τοῦ κ. Σάρζεντ καθηγητοῦ τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Χάρβαρδ:

«Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα εἴκοσιν ἔτη, εἶπεν ὁ καθηγητὴς εἰς τινα παράδοσίν του, αἱ ἀμερικανίδες ὑπέστησαν τοιαύτην φυσικὴν μεταμόρφωσιν, ἰδίως ἕνεκα τῆς μανιώδους αὐτῶν ἐπιδόσεως εἰς τὸν ἀθλητισμόν. Ὥστε ἐὰν δὲν ληφθῶσιν ἐγκαίρως μέτρα διὰ ριζικῆς μεταβολῆς τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, εἰς μέλλον λίαν προσεχὲς θὰ προσλάβουν πλήρη ἀνδρικὴν σωματικὴν διάπλασιν, ἴσως χωρὶς νὰ λείπουν οὔτε ὁ μύσταξ καὶ ἡ γενειάς».

Ὁ καθηγητὴς Σάρζεντ δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀποφαίνονται ἀπὸ τρίποδος. Τὸ συμπέρασμά του εἶνε προϊὸν μακροτάτων καὶ λίαν προσεκτικῶν μελετῶν. Ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν ἐζήτησε καὶ ἐμέτρησε μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβείας τὰς φυσικὰς διαστάσεις 10,000 γυναικῶν, καὶ τὰ δεδομένα τῆς ἐξετάσεως ταύτης δηλοῦν ὅτι, λόγῳ τῆς ἀθλητικῆς μανίας ἡ ἐπελθοῦσα μεταβολὴ εἶνε τοιαύτη, ὥστε ὁ μέσος ὅρος, τρόπον τινά, τῆς φυσικῆ. κατασκευῆς τῆς σημερινῆς ἀμερικανίδος, παρουσιάζει τὰς ἐξῆς μεταμορφώσεις, ἃς σαφέστερον κατέδειξε διὰ γυψίνου προπλάσματος ποιηθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τούτων: Αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες ἐμηκύνθησαν καὶ ἐπάχυναν, αἱ ὠμοπλάται διεστάλησαν, ὁ λαιμὸς ἐγένετο χονδρότερος καὶ ἡ ἁπαλότης τοῦ δέρματος ἐμειώθη σημαντικῶς.

— Ἐν ὀλίγοις, ἐξηκολούθησεν ὁ καθηγητής, ἐὰν αἱ ἀμερικανίδες δὲν ἐγκαταλείψουν τὸν ἀθλητισμόν, μετά τινα ἔτη θὰ εἶνε γελοῖαι, ἐντὸς τῶν γυναικείων φορέματων!

Ἐπίκουρος εἰς τὰ συμπεράσματα τοῦ κ. Σάρζεντ ἦλθε καὶ ὁ διάσημος ζωγράφος καὶ δὴ προσωπογράφος Ἀλεξάνδερ, πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῆς ἰχνογραφίας, ὅστις ἐρωτηθεὶς παρὰ δημοσιογράφων, εἶπεν:

— Αἱ ἀμερικανίδες ἐρρίφθησαν μὲ τόσην μανίαν εἰς τὸν ἀθλητισμόν, ὥστε κατήντησαν νὰ γείνουν ἡ ἀπελπισία τῶν καλλιτεχνῶν, μὲ τὸν χονδροειδῆ κορμόν των, τοὺς χονδροὺς βραχίονάς των καὶ τοὺς πελωρίους πόδας των.

"Ωστε αἱ κυρίαι προκειμένου περὶ τῆς ἀθλητικῆς ψυχαγωγίας ἢ διασκεδάσεως, ἃς ἔχουν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ γνωμικὸν «πᾶν μέτρον ἄριστον»

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΠΛΗΞΙΑΣ

Κατὰ τῆς ἀποπληξίας οὐδὲν φάρμακον εἶχεν ἡ ἐπιστήμη. Ἡ ἐγκεφαλικὴ αἱμορραγία, ἥτις προκαλεῖται ἐκ τῆς διαρρήξεως ἀγγείου τινὸς ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ἔφερε μοιραίως τὸν θάνατον, χωρὶς οἱ ἰατροὶ νὰ δύνανται νὰ πράξωσί τι, ὡς ἂν ἡ προσβολὴ δὲν ἦτο ἰσχυρά, κατήντα τὸν πάσχοντα εἰς κατάστασιν παραλυσίας, ἥτις ἦτο διαρκὴς θάνατος.

Ἐσχάτως ὅμως χάρις εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Νέισσερ καὶ τοῦ Πολαὲκ ἀνέτειλεν ἡ ἐλπὶς τῆς θεραπείας τῆς ἀποπληξίας διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως. Τὸ ζήτημα ἦτο πῶς τὸ ἐκ τοῦ διαρρηγνυομένου ἀγγείου ἐκρέον αἷμα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκχυθῇ ἔξω τοῦ ἐγκεφάλου, ὥστε νὰ μὴ προκαλέσῃ τὴν βλάβην, ἥτις εἶνε ἀναπόφευκτος ὡς ἐκ τῆς πιέσεως, ἣν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς μάζης τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ περικαλύμματος αὐτοῦ. Ἡ ἐγχείρησις πρὸς τοῦτο ἐθεωρεῖτο αὐτόχρημα θανατηφόρος. Ἀλλ' οἱ δύο ἀνωτέρω ἐπιστήμονες κατέληγον θεωρητικῶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἴσως θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ χειρουργικὴ ἐπέμβασις, ἄνευ κινδύνου τοῦ προσβεβλημένου καὶ ἀπεφάσισαν νὰ δοκιμάσουν.

Τὰ γενόμενα πειράματα ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, προκειμένου ὅμως περὶ προσβολῆς, ἥτις εἶχεν ἐπέλθει ἐγγύτατα τῆς περιφερείας, εἰσήγετο μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου λεπτὴ σύριγξ, μετὰ προηγουμένην τοπικὴν ἀναισθησίαν καὶ διάτρησιν τοῦ κρανίου καὶ τὸ αἷμα ἐξήρχετο δι' αὐτῆς καὶ οὕτως ὁ θάνατος ἀπεσοβεῖτο. Εἰς μίαν περίπτωσιν μάλιστα ἐξέρρευσεν οὕτω διὰ τῆς σύριγγος αἷμα 100 γραμμαρίων καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐσώθη.

Προκειμένου περὶ διαρρήξεως ἀγγείου εὑρισκομένου εἰς τὸ βάθος τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ ἐγχείρησις φαίνεται δυσεπίτευκτος. Ἐν τούτοις οἱ κ. κ. Νέισσερ καὶ Πολαὲκ πιστεύουν, ὅτι καὶ τοῦτο θὰ κατορθωθῇ, διότι φρονοῦν ὅτι θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ εἰσχώρησις τῆς σύριγγος μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου ἄνευ βλάβης θανατηφόρου. Καὶ ἀκριβῶς τώρα καταγίνονται νὰ ἀποπερατώσωσι τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου καὶ νὰ πειραματισθῶσιν.

Η ΚΟΣΜΟΧΑΛΑΣΙΑ

Πέφτουνε ἀστροπελέκια μὲ μανία
καταστροφὴ ἀπὸ παντοῦ ἀγρικιέται
μαζύ τους παλεύουν τὰ στοιχεῖα
ποῦ λές, κι' ὁ κόσμος νὰ χαλιέται.

Φυσᾶ μὲ ὁρμὴ τ' ἀγέρι καὶ σφυρίζει,
μ' ἀγριεμάρα στὴ θάλασσα, στὰ δάση
ξεριζώνει, συνεπέρνει, καὶ γκρεμίζει,
ὅ,τι εὕρῃ 'μπροστά του κι' ὅ,τι φθάσει.

Βροντοκοπάει τὸ σύγνεφο κι' ἀστράφτει
καὶ τὸ πελώριο τῆς θάλασσας τὸ κῦμα
τρομακτικόνε ἀνοίγει καταράκτη
γιὰ ν' αὔρῃ ὁ ναύτης μαῦρο μνῆμα.

Ἡ τόση κοσμοχαλασιά, πόσο ταιριάζει
μὲ 'κείνη τῆ; καρδιᾶς μου τρικυμία
ποῦ ἀφ' ὅτου βρέθηκα στὴ γῆ δὲν ἡσυχάζει
καὶ χαρὰ δὲν ἐγνώρισε καμμία !!..

Ζάκυνθος

Ἄγγελος Σαλούτσης

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

Μαραμένα πέφτουνε τὰ φύλλα
καὶ μαύρη παγωνιὰ τὴ γῆ σκεπάζει
τὸ χελιδόνι ἀφήνει τὴ φωλιά του,
καὶ κάθε ρόδο πλειὰ δὲν εὐωδιάζει.

Ἡ δροσάτη καὶ ἀνθισμένη πρασινάδα
τὰ χρυσᾶ της ἔχασε λουλούδια
δὲν ἀγροικιέται τ' ἀρνάκι νὰ φωνάζῃ
καὶ τ' ἀϊδονάκια παύουν τὰ τραγούδια.

Ὅλα τῆς γῆς τὰ πλάσματα φοβοῦνται
τὴ μαύρη τοῦ χειμῶνα καταιγίδα
ὅπως φοβοῦμαι ἐγὼ τὴν ἀσπλαγχνιὰ τοῦ κόσμου
ποῦ μ' ἔκαμε νὰ χάσω κάθε ἐλπίδα !!...

Ζάκυνθος

Ἄγγελος Σαλούτσης

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Εἰς μίαν μάχην εἷς στρατιώτης ἐφώναζεν :
— Ἐδῶ, κύριε λοχαγέ. Κρατῶ ἕνα αἰχμάλωτον !
— Ὁδήγησέ τον ἐδῶ, λοιπόν.
— Αὐτὸ καὶ ἐγὼ ζητῶ Ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ μὲ ἀφήσῃ !...

—

Ἰδοὺ ἓν γεγονὸς,ὅπερ δεικνύει πόσον μεγάλην σπουδαιότητα ἀποδίδουν οἱ ἄγγλοι εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐκλογικοῦ των δικαιώματος. Ὁ λοχαγὸς Φρειδερῖκος Γκὲστ εὑρίσκετο εἰς κυνηγετικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὰ Βραχώδη ὄρη, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἡ Βουλὴ διελύθη καὶ ἐπέκειντο νέαι ἐκλογαί. Ἀμέσως διέκοψε τὸ κυνήγιόν του, μετέβη εἰς τὸν πλησιέστερον σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὅστις ἦτο τόσον πλησίον ὥστε ἀπεῖχεν 600 χιλιόμ. ἐκεῖθεν, διῆλθεν ὁλόκληρον τὴν Ἀμερικανικὴν ἤπειρον, καὶ ἐπέβη τοῦ πρώτου ἀναχωροῦντος δι' Ἀγγλίαν ἀτμοπλοίου, ἔφθασεν εἰς Πλυμμούθην ἀκριβῶς τὴν προτεραίαν τῶν ἐκλογῶν καὶ ἐψήφισεν ἐν τῷ διαμερισματί του τὸν φιλελεύθερον ὑποψήφιον.

Ὁ κ. Φρειδερῖκος Γκὲστ διὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐκλογικόν του δικαίωμα, ἐχρειάσθη νὰ διανύσῃ 10 χιλιάδας χιλιόμετρα.

ΘΥΜΑΜΑΙ

Τὰ λόγια σου θυμᾶμαι τὰ γλυκὰ
ποῦ μοῦλεγες 'στὴ στρὰτα ἕνα βράδυ,
Τὰ δάκρυα ποῦ ἔχυνες πικρὰ
'ς τῆς νύχτας τὸ βαθύτατο σκοτάδι.

—

Κι' ὡρκίσθης πῶς 'ς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σου
τρέφεις γιὰ μέν' ἀγάπη καὶ λατρεία
Κι' ὅτι 'ς τὸ χρόνο ὅλο τῆς ζωῆς σου
θὰν' ἡ ἀγάπη σ' αὔτη αἰωνία.

—

Καὶ τώρα δὲν ἐπέρασ' ἕνας χρόνος
καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔχεις λησμονήσει...
Ἔφυγεν ἀπὸ μέσα σου ὁ πόνος
καὶ ἡ ἀγάπη σου σὲ μένα ἔχει σβύσει...

Ἀθῆναι.

Χαράλ. Δ. Κουτήφαρης

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ἡ Διδασκάλισσα. — Πῶς θὰ προφέρετε τὴν λέξιν, ἡ ὁποία ἔχει γράμματα λ...ε. .υ...κ., ο.. ν ;
Ἡ τάξις ὅλη σιωπᾷ.
Ἡ διδασκάλισσα. Τί χρῶμα ἔχει τὸ δέρμα μου ;
Ἡ τάξις σύμπασα. Κίτρινον

—

— Καλὲ Μαρίκα, πῶς πανδρεύτηκες τέτοιον ἄνθρωπον ; Σὺ εἶσαι μόλις 18 ἐτῶν, ἐνῷ αὐτὸς εἶναι 36, δηλαδὴ διπλῆς ἡλικίας. Κατάλαβες, πῶς ὅταν σὺ θὰ ἦσαι 40, αὐτὸς θὰ εἶναι 80 χρόνων ;
- Πῶς δὲν τὸ κατάλαβα, ἔτσι βαδίζω στὰ σίγουρα καὶ δὲν τὸν φοβοῦμαι

—

— Βλέπω κτίζεις καὶ ἄλλο σπῆτι, Γεώργιε, βλέπεις τί βγάζει τὸ κρασί ;
— Ἔχεις λάθος, Κώστα. δὲν τὰ βγάζει τὸ κρασὶ τὰ λεπτά, ἀλλὰ τὸ νερὸ ποῦ βάζωμε μέσα.

—

Εἰς πρίγκηψ μετέβη πρὸ ἐπίσκεψιν συλλογῆς σπανίων βιβλίων ἔν τινι κωμοπόλει καὶ πρὸς μεγίστην του ἔκπληξιν παρετήρησεν ὅτι τὰ βιβλία ἦσαν ἀνεστραμμένα.
— Μὰ διατί εἶναι οὕτω τεθειμένα ; ἠρώτησεν ἀπορῶν τὸν δήμαρχον.
— Διότι, δὲν ἦτο δυνατόν, ἀπήντησεν οὗτος, νὰ ἐπιτρέψω, ὥστε οἱ τόμοι νὰ ἔχουν ἀνεστραμμένα τὰ ὀπίσθιά των πρὸς τὴν Ὑψηλότητά σας.

—

Μεταξὺ δύο φίλων Κυρίων.
Ὁ εἷς Γιὰ κύτταξε αὐτὴν τὴν γυναῖκα, δὲν σοῦ φαίνεται ἡ εἰκὼν τῆς ὑγείας ;
Ὁ ἕτερος Ναί, τῆς ὁμοιάζει, ἔχει βάλλει ὅλα τὰ χρώματά της.

—

Εἷς χωρικὸς ἐκθέτει ὅλην τὴν ὑπόθεσίν του εἰς τὸν δικηγόρον καὶ ζητεῖ τὴν γνώμην του, ἂν θὰ κερδίσῃ.
— Ἀναμφιβόλως, θὰ κερδίσωμεν. τῷ ἀπαντᾷ οὗτος καὶ τῷ ζητεῖ 50 δρ. διὰ τὰ πρῶτα ἔξοδα.
Ὁ χωρικὸς ὅμως ἐγείρεται νὰ φύγῃ.
— Πῶς ; τὸν ἐρωτᾷ ὁ δικηγόρος, δὲν θὰ δικάσωμεν;
— Ὄχι, σᾶς ἐξέθεσα τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀντιδίκου μου καὶ τότε ἐγὼ θὰ χάσω

—

Ὁ φίλος. Σὲ βοηθεῖ, Γιάννη, ἡ σύζυγός σου εἰς τὸ κατάστημα, ὡς βλέπω.
Ὁ ἔμπορος. Πῶς, δὲν βλέπεις, ἐπιθεωρεῖ ὅλα, πωλεῖ ὅτα θέλει καὶ κρατεῖ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ.

—

Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε τὸ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς, λέγει σοφός τις. Τί κρῦμα ὅμως ὅπου τόσοι φορεῦν ὀμματοῦάλια!

—

Ὁ Γάλλος ἐκλογεὺς σκέπτεται πολὺ πρὶν ψηφίσῃ, ὁ Ἕλλην ὄχι καὶ τότον !
Καὶ τὰ δύο συστήματα εἶνε ἐπικίνδυνα !

—

Ὁ κ.Τ. παίζει τὸν μικρὸν Τοτὸ ἐπὶ τῶν γονάτων του.
— Μὴ φοβεῖσαι, μικρέ ! τῷ λέγει ὁ κ. !.....ὅστις φοβεῖται.
— Πρόσεξε ὅμως καλά. κύριε ! Προχθὲς ἀκόμη ἔπεσα ἀπὸ ἕνα ἄλλο γαϊδοῦρι !

—

Εἷς τὸ χαρτοπαικτεῖον εἷς παίκτης ζητεῖ παρ' ἑτέρου τρία Λουδοβίκια ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει νὰ τοῦ τὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἐπαύριον.
Ὁ δεύτερος ὅμως σκεφθεὶς, τῷ ἀπαντᾷ :
— Ὄχι, δὲν θὰ σοῦ τὰ δώσω, διότι προτιμῶ νὰ τὰ χάσω εἰς τὴν τύχην μου, παρὰ εἰς τὴν ἀτυχίαν σου.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ὁδὸς Σταδίου
Δ^ΙΣ ΕΛΕΝΗ Δ. ΜΑΡΤΙΜΙΑΝΑΚΗ

Μία ἐκ τῶν ἀριστοτεχνίδων θυγατέρων τοῦ ἀειμνήστου Δ. Μαρτιμιανάκη, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα θαυμάζονται εἰς τὰς προθήκας τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Καΐρῳ Φωτογραφείων.

Ἄξιαι πάσης συστάσεως εἶναι αἱ ἐλαιοχρωματισταὶ μεγεθύνσεις των, ἀληθῆ ἀριστουργήματα, ἀνώτερα πάσης ἐλαιογραφίας, εἰς φυσικωτάτους χρωματισμούς, ἀποδίδοντας εἰς τὰς εἰκόνας πραγματικὴν ζωήν.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

12ου τεύχους.

35. Ἡ Θελξιέπεια ἦτο μία τῶν Σειρήνων.— 36. Ἔσφαλες μεγάλως.—37. Τὰ περιττὰ λόγια δὲν εἶνε ἀπαραίτητα.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

38. Αἴνιγμα.

Εὐθυμίας εἶμαι πλήρης
Κ' ἕκαστον αὐτῆς πληρῶ
Ἐδοξάσθην κ' ἐλατρεύθην
Παντὶ τόπῳ καὶ καιρῷ.

—

Δύο ὀνόματα δ' ἂν φέρω
Εὕηχα κι' ἐξακουστά
Καὶ τὸ ἓν μου καὶ τὸ ἄλλο
Τὸ ἓν ὂν μου παριστᾷ.

—

Ἠμπορῶ νὰ σοῦ ἐμπνεύσω
Ἐνθουσιασμὸν πολὺν
Πλὴν νὰ σὲ κατακυλίσω
Ἠμπορῶ καὶ εἰς ἰλύν.

—

Τῆς του χοίρου καθιστῶν σοι
Χείρονα τὴν κεφαλὴν
Δύναταί σου καὶ τὸ σῶμα
Ὅλον νὰ ἐνισχυθῇ.

—

Ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ πάλιν
Ὅλως νὰ παραλυθῇς.
Ἂν μὲ πλησιάζῃς φίλος
Ὧν μου μετριοπαθῆς.

—

Πάντοτε θὰ ὑγιαίνῃς
Καὶ ποτὲ δὲν θὰ βλαφθῇς
Ἂν τυχὸν πλὴν μὲ λατρεύσῃς
Ὑπερμέτρως ἀγαπῶν.

—

Τότε πρόξενός σου εἶμαι
Ἀλγηδόνων καὶ λυπῶν
Πρὸς ὡδὰς εὐθύμους λίαν
παρορμῶ ἐγὼ συχνά.

—

Ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ εἰς ἔργα
Ποταπὰ καὶ ταπεινά.
Ὑπὸ τῶν λαμπρῶν Ἑλλήνων
Μάλιστ' ἄλλοτε ποτὲ
Καὶ πομπώδεις ἐτελοῦντο
Πρὸς τιμήν μου ἑορταί.

39. Γρῖφος

Α Λ β Α ν δ ρ Σ Ω Σ

40. Γρῖφος

$\frac{ο}{ο}$ ρ Κῶς νὰ φιλᾷ Κ Ι Θ

Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Γ. Κ. Βῶλον. Ἐπιστολὴ καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν γράφομεν.—Α. Γ. Τάγγανον. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη καὶ συνεμορφώθημεν. Ἀπηντήσαμεν καὶ ταχυδρομικῶς —Ε. Κ. Βῶλον. Ἐπιστολαὶ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. Παραγγελίαι σας ἐστάλησαν καὶ ἐγράψαμεν.—Γ. Κ. Βάρνα. Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν, γράφομεν.—Ι. Α. Ἄτλερ. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς, ἀπηντήσαμεν.—Κ. Κ. Ὀδησσόν. Ἐπιστολαὶ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐγράψαμεν ἐκ νέου. —Ι. Α. Malarossiiskaja. Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξις καὶ Πανόραμα σᾶς στέλλεται ταχυδρομικῶς.—Ἰ. Μ. Ἀργοστόλιον. Ζητούμενα φυλλάδια σᾶς ἐστάλησαν.—Φ. Μ. Κάϊρον. Δελτάρια καὶ διηγημάτιον ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Συμμορφωθησόμεθα.—Γ. Π. Ὀδησσόν. Ἐπιστολὴ καὶ chéque ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Ι Ζ. Turno-Severino. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Ἐ Σ. Χ. Λεμεσσόν. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη Ἔχει καλῶς. Δεχόμεθα. Ἀλλὰ ἐλπίζομεν εἰς ἐνδιαφερούσας ἐνεργείας σας.—Ι. Σ. Πάτρας. Παρακαλοῦμεν ἀπαντήσατε ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν σας. — Μ. Ν. Κωνπόλιν. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. Τόμοι ἐστάλησαν «Φύσεως» καὶ «Πανοράματος».

ΤΟΜΟΙ ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΙ

«ΦΥΣΕΩΣ» ΚΑΙ «ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ»

Χρυσόδετοι τόμοι τῆς «Φύσεως» προηγουμένων ἐτῶν ὡς καὶ τοῦ «Πανοράματος» δεδεμένου μετὰ 280 εἰκόνων, ὑπάρχουν ἐν τοῖς Γραφείοις ἡμῶν καὶ ἀποστέλλονται ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν παντὶ προαποστέλλοντι τὸ ἀντίτιμον, ἤτοι φρ. 15 δι' ἕκοστον τόμον τῆς «Φύσεως» καὶ φρ. 12 διὰ τὸ «Πανόραμα».

Ἡ Διεύθυνσις

Κύριον **Φ. Πρίντεζην**

Διευθυντὴν τῆς «Φύσεως»

Εἰς Ἀθήνας

ΦΩΤΟΖΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Ἐγγράφονται ἐν αὐτῷ συνδρομηταὶ εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά. Ὡσαύτως

Εἰσπράττονται ἀποδείξεις καὶ λογαριασμοί.

Ἀποστέλλονται ταχ. δέματα εἰς Αἴγυπτον.

Πωλοῦνται διάφορα περιοδικά, τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

Φωτογράφησις οἱουδήποτε ἀντικειμένου.

Ἐμφανίσεις καὶ ἐκτυπώσεις φωτογραφιῶν ἐρασιτεχνῶν (amateurs).

Προμηθεύονται διάφορα βιβλία, συγγράμματα καὶ ἀντικείμενα.

Κατασκευάζονται ζιγκογραφίαι (clichés) καὶ προβολεῖς αὐθημερόν.

Γίνονται δεκταὶ καὶ ἀντιπροσωπεῖαι.

Γραφεῖα : **Ἀδελφοὶ Πρίντεζη**

(Ὁδὸς Κορᾶ ἀριθ. 5.)